

ПЛУГ ТА МЕЧ

2.

Неперіодичне видання Українського Союзу Гетьманців - Державників
«Плуг та Меч» в Аргентинській Республіці.

БУЕНОС АЙРЕС

1 9 3 7.

За Гетьмана і за Гетьманський рід !

За одну для всіх і вищу од всіх Законну, Маєстатичну
і загальну Державну Українську Владу !

За Незалежну, Соборну Державу Українську !

За спільну всім місцевим «уділам», «вірам», «партіям»
і «народам» Батьківщину !

За ціле Громадянство Українське !

За основу Його буття, як Державної Нації,

За Церкву !

За єдність семі - родини !

За співпрацю класів !

За армію !

ПЛУГ ТА МЕЧ

НЕПЕРІОДИЧНЕ ВИДАННЯ
«ПЛУГ ТА МЕЧ»

УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ
В РЕП. АРГЕНТИНИ

EL ARADO Y LA ESPADA

Almanaque de la Unión Ucraniana "EL ARADO Y LA ESPADA" en la Rep. Argentina

BUENOS AIRES

NUM. 2.

ENERO, 1937

НА ГОЛГОФІ

СТАРІЛЯДИ

Ще раз не в Храмі, не в пишноті —
в біді гонимі без вини
зійшлись згадать Державу власну
її намучені сини.

Ще раз мов перші христіяни,
живого стративши Христа,
зійшлися ми осиротілі
у час наруги і хреста...

Ще раз...

Ще рік страждання і терпіння
вв'язавсь в ланцюг неслави днів...
Ще рік занепаду й неволі
додавсь до тьми страшних років...
Ще рік криваво - чорно - сірий
відсунув в даль Осяйний Лик
Держави—Матері—України,
її могутній Волі клик!..

Ще рік...

Ще крок принуки і покори
прибитих голодом рабів,
нужденних, злобних і безсилих —
у власній хаті чужинців.

Ще крок від сяйва в тьму могили
у прірву крові і жаху
серед порожних бунтів рабських,
і трупів братніх на шляху...

Ще крок..

Ще крок..., ще крок..

А чи не досить

понуро стадом йти кудись?
На манівці та на утечі..
Прокиньсь Народе мій! очуйсь. —
До смерті йдеш, сліпма блукаєш..
Під стяг усі! — нас розтіч бе!
Де Прапор наш блакітно-жовтий!?
Чому вояцтва не веде?
Чому не чуть його трембіти?
Чому не маїть в небесах?
Чому рядном німим повиснув,
аж навіть крукам не на страх?!

Заспав, знеслились, Дух України
від недодумок та сварок..
«Отару» нищать! Гей! «Чабане»!
Куди не глянь — усюди вовк!...
В багна зайшли, пільма нависла
і неміч проклята, бліда..
Мов пошесть йдуть по нас — гуляють
розбрат, зневіра і біда..

Гудуть плачі, брязчать кайдани
і піт кривавий, як з Христа,
з Народу нашого спадає
під свист кацапського кнута..
Руйнує циган; псом скаженим
вчепивсь—мордує стеклий лях,
і навіть чех загнав залюбки,
у «наші ноги» братній цвях..
Держать... Розп'яли и чекають:
Ось—ось помре... Спаси! Спаси!
Це Матір наша, це Україна,
це Воля наша на Хресті!—
Держава наша..

В черевичках,
в сорочці й плахті... там Вона..
В вінку із терену, не з квітів..
колись весела, чепурна...

Прокиньсь Народе мій! Очуйся!
Глянь на розп'яту! Глянь на Нью..
й жахнися цих страждань некольних..
Ти допустив наругу цю!
Ти сам—недбалий, недозорий..
В роскошах краю ніжучись,
байдужість плекав ти, не силу..
А-ну, нарешті розпались! —
У гнів! у волю!.. Ти могутний,
Ти славним був!—Ним будеш знов! —
Лишень відчуй у власнім серці
он до Розп'ятої любов!

Прокиньсь! прокиньсь! — Усі до купи!
Держава власна—земський Бог!
Без неї — смерть—неволя люта.
А-ну, до славних перемог!
Очуйся Велетню приспалій!
Шолом із розуму зготуй
і щит з мечем у згоді й гніві
На здвиг незламний загартуй.
Спаси Ї й себе від смерти—
Візьми себе до рук, візьми—
здобудь Державу Вільну Власну,
здійми з Хреста Ї! здійми!

С. ГАРІЛЬ.

До Українського Громадянства на Американській Землі

БРАТИ УКРАЇНЦІ!

Всі ми, що нас доля привела з Рідного Краю до різних країн Американської Землі, починаючи від північної Канади і Злучених Держав аж до далекої столиці Аргентини — Буенос Айрес, за кількадесять літ свого життя й праці в Новім Світі, — вже встигли розбудувати тут свої досить великі кольонії.

Але й досі в цих наших кольоніях майже кожної американської країни не витворилося між нами, Українцями, тої національної єдності й братньої згоди, що так потрібні нам, щоб ми яко Нація не загинули в прибраних батьківщинах, так далеко від Рідного Краю. Також досі ми, Українці, не подбали, щоб створити сталий, сильний, живий і регулярний звязок між всіма українськими кольоніями цілого американського континенту. І тому кількамільонова маса нашого народу, розпорошена в різних американських краях, досі не показала старим горожанам цих країн нашої сили, нашого збірного творчого талану і нашого ясно викристалізованого загально - національного ідеалу.

Крайній час настав для нас, Українців, доконати всього цього і то якнайскорше!

Союз Гетьманців Державників Америки й Канади в попередніх трьох роках своєї діяльності вже зробив дуже важну спробу: уряджуванням летунських свят в різних місцевостях Злучених Держав і Канади, доконував величезних українських здвигів, де наші люде різних політичних і віроісповідних груп знайомилися ближче між собою, пізнавали один одного та знаходили спільну братню мову, щоб говорити про загальну українську долю.

Але це досі робилося з вельми убогими матеріяльними засобами і при помочи слабеньких літаків наших («Україна» і «Львів»), призначених виключно для вправ студентів наших летунських шкіл, коло своїх летнищ. Це був початок нашої праці — праці обеднання українства за океаном.

Щоб допомогти Українському Народові на Американській Землі скорше створити єдиний всеукраїнський національний фронт і в той спосіб успішніше перевести внутрішнє обеднання й консолідацію українських національних сил, Союз Гетьманців Державників Америки рішив: ПРИДБАТИ НОВИЙ, НАЙМОДЕРНІЙШИЙ І СИЛЬНИЙ ЛІТАК, ПРИНАЙМНІ НА 4 — 5 МІСЦЬ ДЛЯ СИДЖЕННЯ, НА ЯКИМ ПРЕДСТАВНИКИ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РАЗОМ З РЕПРЕЗЕНТАНТАМИ ІНШИХ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З

РІЖНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ КОЛЬОНІЙ, МОГЛИ Б ВІДБУВАТИ СКОРІ ВОЗДУШНІ ПОДОРОЖІ ДО УКРАЇНСЬКИХ КОЛЬОНІЙ, ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКУ ТА ПОРОЗУМІННЯ МІЖ УСІМА УКРАЇНСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ТОВАРИСТВАМИ І ГРОМАДАМИ.

Для придбання такого РЕПРЕЗЕНТАТИВНОГО ЛІТАКА потрібно зібрати фонд щонайменше \$ 10.000. І ЦЕЙ ФОНД МАЄ БУТИ ЗІБРАНИЙ ДО 1-го ЛИПНЯ 1937 р., БО ЦЬОГО ЗАГАЛЬНА УКРАЇНСЬКА СПРАВА ВИМАГАЄ!

Новий літак має бути ще цього ж літа посвячений, з участю найширшого українського громадянства і має одержати ім'я — «КИЇВ».

Коли ця наша спільна акція осягне стопроцентového успіху, то на торжество посвячення літака «КИЇВ» прибуде ВИСОКИЙ ГІСТЬ з Європи, який після того торжества на літакові «Київ» відвідає всі головніші українські кольонії в Злучених Державах і в Канаді, щоб передати всім привіт від нашого народу на Українських Землях сушого.

Подаючи про це до відома широкого загалу, ми звертаємося з горячим закликком до всього Українського Громадянства на цілім американськiм континенті:

Брати Українці!

Хай НОВИЙ 1937 РІК, від самого початку свого, стане початком НОВОЇ ДОБИ в житті нашого народу на Американській Землі, добою нашого національного об'єднання, в братерській згоді і любові!

Щоб цю нашу національну єдність закріпити між всіма нами на всі потомні часи, допоможіть всі своєю щедрою жертвою придбати того наймодернішого синьожовтого моторового птаха, що носитиме ім'я нашої столиці — «КИЇВ»!

Літак «КИЇВ» стане лучником між всіма нами на чужині. Він всіх нас зеднає в одну Українську Національну Родину, і гордо зарепрезентує наші досягнення перед усім чужинецьким світом.

Складайте ж уже тепер свої жертви на нашого майбутнього сильного моторового птаха «КИЇВ», що його хрестини цього літа ми всі урочисто будемо обходити.

Ми вже виправдали Ваше довірря започаткуванням авіаційного діла серед нашого народу за океаном. Це діло ми й даліше продовжуємо успішно, оскільки дозволяють нам матеріальні засоби. Вірте, що ми виправдаємо Ваше довірря і в цій акції. Про дальший хід цієї справи будемо докладно інформувати Вас на сторінках української преси.

Жертви на літак «КИЇВ» просимо передавати місцевим нашим колекторам, або надсилати на Адресу Централі СГД:

За Централю Союзу Гетьманців Державників Америки:

Микола Гуль, Головний Отаман,

Олександр Шаповал, полк. Референт Авіації СГД.

Михайло Солтис, Писар Централі СГД.

UNITED HETMAN ORGANIZATIONS, 2406 W. Chicago Ave.,

м. Шикаго. 1-го січня 1937.

В Республіці Аргентині жертви збиратиме Союз Українських Гетьманців Державників «Плуг та Меч».

Адреса:

Casilla de Correo 1060

Correo Central

BUENOS AIRES

П. Ковалів.

ВЧІМОСЯ З УРОКІВ ІСТОРІЇ

...През незгоду всі пропали,
Самі себе звоювали!
Ей, братица, пора знати,
Що не всім нам панувати,
Не всім дано всеє знати
І річiami керувати!

(Із пісні Гетьмана Мазепи, яку Кочубей переслав царові при своїм доносі).

Недоля України.

Жахливі часи переживає Українська Земля. Кожен нарід мав в своїм минулім критичні менти, коли здавалося, що виходу немає і населення мусить вигинути. Так було за тридцятилітньої війни в Німеччині; подібне траплялося і в Італії, і у Франції, і в Єгипті. Було і в Московщині своє «смутное время» та й Польща колись зникала, як держава, на довший час. Але пізніше здоровий інстинкт самоохорони, захований в нації, перемагав руїницькі нахили, і перелічені нації виздоровлювали та ставали на шлях дальшого розвитку.

Коли ж занадто часто недоля прибивала українців, коли наша історія мала забагато руїн, то спричинилися до того головне власні ж наші хиби. Як інакше пояснити, що були ми вічно подолані, ограбовані, покривджені, хоч і мали надзвичайно рухливу, спритну й віддану до загину рідній справі козацьку силу? Ми не дурніші від других і не нездарі. У темній Московщині 17 століття наша інтелігенція придбала фактичний монополі на вчительство, на пости вижчого духовенства, а пізніше Україна постачала царській Росії політичних діячів та військових провідників. Навіть тепер більшість видатніших російських емігрантів є з України, а корпус вищих командирів РККА (рабоче - крестьянской армії) густо засіяний українськими призвищами. Чому-ж замість опанувати Московщину, чи молоду Росію зверхністю нашої західної культури все, що виходило з української нації, витрачало свою енергію в безплідній боротьбі та в безсилах бун-

тах, і кінчало тім, що допомагало знищенню політичних вольностей України, упослідженню її господарства та занепадові культури? Чому всі без винятку наші визвольні змагання кінчалися руїною?

Виявлення розуму та хисту, сміливости та моральної вартости окремих людей не досить, коли ті люде не мають досить твердої традиції, коли вони зачинають українську справу від себе, нехтуючи досвідом, хоч і гірким, своїх попередників. Тому, хоч повстанці виявили у боротьбі з большевиками безмежне героїство, але й досі московська чрезовичайка вигублює голодом, кулями та «каналаськими працями» річно сотки тисяч найліпших земляків наших. І досі ті, що розвалили Українську Державу скаржаться на чужині всім, кому не обридло їх слухати, на «лютих вороженьків», та подають заяви і протести.

Через брак послідовности, певної провідної лінії, нехтування традиції та невміння навязати нитку власної державности, блискучі періоди нашого минулого завжди закінчувалися як блискавка, темрявою та руїною; величезне завзяття раптово зникло перед зневірою та знову тяглося недержавне животіння приспаного українського народу. Національний порив може направити в бік творчости тільки скута певною державною ідеологією та добровільною дисципліною організація. Зрозуміло, що чим більше здібних і відданих справі членів громадянства пристане до цієї організації, тим міцніша буде українська сила й раніше почнетесь відбудова нашої Держави.

Час вирішити.

Доба «довгих вагань» часів Центральної Ради минулася. Тепер всі свідомі українці знають, що лише незалежність Батьківщини нашої уможливить спокій та добробут і забезпечить населенню продуктивну працю та нормальне життя. Всі, хто обдарований Божою іскрою любови до ближнього, хто має стихійне бажання добра для своєї Землі і своїх бра-

тів, повинні ми, поки в нас залишилося хоч трохи вільного часу, спокійно поміркувати, — використати уроки нашої та чужої історії. Ми мусимо вирішити, який саме державний устрій є для нас найкращим при сучасних обставинах. Інакше кажучи, який зможе нас із глухого кута вивести, з кута в яким Україна опинилася в наслідок викликаного нашим недбалством розвитку подій недавно минулого.

Щоб мати змогу без сорому у вічі нащадкам нашим дивитися, не досить нам Батьківщину вивести з провалля, але треба поставити її на певний шлях, отже повинні ми підкласти тривкі підвалини для існування та розвитку Української Держави. А через те нема чого нам малпувати чужинців, силкуючися утворити якийсь ніби поступовий «модерний» хоч би і не відповідний для нас устрій лише тому, що як висловився оден український професор, навіть китайці його мають. Дорого заплатила Земля Українська за помилки її дотеперішних провідників. В будучині помилок робити нам не вільно. На цей раз ходить про життя і смерть цілого Українського народу.

«Чи ж не краще» — подумає хтось — «всім однодушно виступити, хто як може, проти ворогів, а як їх переможемо, майбутнє само вирішить який державний устрій матиме Україна». Ні. Подібна згода й негативний фронт об'єднаний виключно ненавистю до існуючого без творчої любови до образів будучого, ховатиме в собі зародок поразки через брак широти. Звичайно, кождий сподіватиметься перехитрити інших і саме в мент, коли здаватиметься, що перемога ось - ось уже в руках, різні гуртки можуть кинуться навипередки використовувати для себе одержані спільні придбання. Заохочення до цього та піддержки з боку ворогів нікоде не бракуватиме. Таким чином боротьба за визволення може повернутись в боротьбу українців самих проти себе, як це було в історії. Такий стан все кінчатиметься перемогою ворогів і руїною України.

Республіка?

Большевицька диктатура до щенту знищила залишки старого та зародки нового демократичного життя, що вимагає ознайомлення виборців з кандидатами

на чільні місця та вміння критично ставитися до їх обіцянок.

Численні політичні партії та фракції, до яких мають такий нахил українці і які підтримуватимуться також зовнішніми силами, зростатимуть, як гриби по дощеві. Чи легко буде в тих умовах відрізнити «найкращу» програму?

Як зможе затуркане, здеморалізоване та залякане чекістами громадянство відрізнити порожнього балакуна - демагога від щирого діяча, котрий не обіцятиме більше ніж можливо осягнути, не гратиме на жадобі користи одної частини населення за рахунок інших? Чи не здається де-кому надто нудною ділова промова без згадок про щось рівнозначне «планетарній» революції? І чи не обридла б багатом оця «политика», цікавитися котрою і розбиратися в її темних закутинах привчалися поколіннями ширші кола швайцарців, англійців чи французів шляхом складної машинерії пропаганди, агітації та вироблення громадської думки через пресу.

Привчати населення до участі в громадським життю доведеться через нижчі клітини господарчої організації, гуртуючи населення органічно по професійних спілках, корпорациях, а не механічно по політичних партіях. Штовхнути український нарід на політикування — означає віддати його на поталу ворогам України інтернаціоналістам та платним агентам чужого націоналізму. Балачка про можливість в Україні республіканського устрою відразу після того, як большевики будуть повалені, є несовісною демагогією, корисною лише ворогам.

Треба рахуватися з фактом, що на міжнароднім полі, як і на внутрішнім терені, республіканський устрій нам справи не полекшує. Безперечно існування незалежної України лежить в інтересі деяких держав; але ми зможемо зайняти певне місце в їх політичних плянах виключно тоді, коли матимемо оден загально признаний провід, на силу та зобов'язання якого можна буде спуститися. Лише тоді ми зможемо бути самостійним політичним чинником, а не іграшкою в руках сильніших держав. Тим часом політична лінія республіки рідко буває тривкою, бо ж людей, що стоять на чолі сьогодні, завтра замінять другі. Досить пригадати, як завзято обстоював ідею Лі-

ти Націй Вільсон, а поборював Клемансо, проте Франція пізніше зробилася головною підпорою цієї Ліги, а Злучені Держави Північної Америки навіть і входили до не захотіли.

Хібаж якийсь республіканський уряд в обрій віри зможе ручитися, що його договори будуть затверджені народом, з яким останні звязки розірвані 17 років перед цим? І що крім назви залишиться від «народної республіки» оскільки б вона схотіла таку ратифікацію вважати необхідною? Рахуватися з подібними урядами та їх договорами може хіба держава, якій саме потрібно, щоб українці перші порушили умови, заключені на вигнанню.

Диктатура?

Зрештою дискредитація демократії в Америці, Європі ба й в Азії багатьох на вернула до признання диктатури, яка в нормальних умовах життя людства рано чи пізно ліквідує народоправство

Чи ж диктатура нас врятує? Намагатися влаштувати на звільненій Батьківщині націоналістичну диктатуру, означає в рішучий мент ще більше загострити ворожнечу, бо в Україні є декілька націоналізмів, а ще більше є отаманів, людей войовничої вдачі, що вважають себе за надто мудрими, щоб признати над собою чийось зверхність, а при тому є замало інтелігентні, щоб установити над іншими свою власну. Найрухливіші діячі, з «любови до народу» тягнуть звичайно в різні боки і врешті, щоб перемогти інших, опиняються не свідомими, а часом і платними агентами ворогів України.

Жадна позиція чи армія не є дужчою ніж її найслабше місце, коли воно ворогові відомо. А хто не використовував оцеї нашої «Ахілової» п'ятки? Ціла історія нашої козацької держави, від смерті Богдана Хмельницького, і до смерті Івана Скоропадського є, завдяки хибному державному устрою України, грою сусідів наших на отій незгоді, якою предки наші самі себе звойовували.

Монархія?

Зрозуміло, що дінична монархія та підданість одній династії бодай чільних людей: козацтва та духовенства дозволилаби предкам врятувати Українську Державу,

викувати певну політичну лінію українську, що залишилась би придатною в сучасний мент і для нас, їх далеких нащадків. Тому і тепер одиноким засобом обмежити скількість «головних» і другорядних отаманів, які ворогові на радість а Україні на загибель, за владу чубаються, є конче необхідним визнати діничним гетьманом Того, Кого само Провідіння нам у історичний час в 1918 році на історичний шлях висунуло.

Марно гадати, що в боротьбі за владу візьме гору не той, хто має підтримку ласих сусідів, а той хто «найкраще введе Україну в рамці міжнародного співжиття». Як колись Дорошенко, Пан Гетьман Павло Скоропадський у грудні 1918 року склав булаву, аби не руйнувати Україну братовбийчою боротьбою, коли гурток земляків на спілку з москалями, скоїли колотнечу. Спадкоємці гетьманської влади не мали а ні сили впоратися з анархією, яку саміж «націоналістичними» методами викликали, а ні хисту присилувати большевіків дотримуватися обіцянок.

Навіть щирий республіканець О. Шульгін, щоби виправдати невдачі пов. С. Петлюри, визнає що: — «тому, хто не родився наслідником престолу, або королем, дуже важко досягнути в нашій світі видатного становища» — («L'Ukraine et le cauchemar rouge» стор. 97).

Навіщо ж нам ускладняти тяжке завдання відновлення утраченої незалежності Української Держави? Чому не полекшити справу, віддаючи чільне місце Тому, Хто усі свої сили, хист і знання може присвятити Українській Державі, а не дрібній та шкідливій боротьбі з конкурентами?

Геть з наклепами!

Під цю пору знова насуваються рішучі події на Сході Європи. І власне тому сподіючись загарбати чи затримати землю нашу, вороги України намагаються посіяти сварку серед українців, загострити поміж земляками взаємну ворожнечу, поширити між нами заколот, та брехнею перешкодити нам скупитися навколо одного центру. Не раз вже хапалися ми на гачок «ідеологічних дискусій», досить прислухалися до наклепів, часом дурних, рідче хитрих, що їх за допомогою земляків розповсюджували вороги.

Невжеж знову виявимо перед світом свою нездарність до державного життя? Чи й тепер побіжимо, як траплялося, до впливових чужинців з скаргами на чільних людей своїх? Невжеж, коли пощастить нам в Україні опинитися, знову між собою зчепимося? Ні! Не піддамося ворожій провокації чільних діячів українських скомпромітувати! Досить порожних полемик та особистих докорів! Дивімося вперед, а не назад!

Зрештою, кому з видатних чужинців не закидали ріжнотанітних дипломатичних та військових помилок? Клемансо, Людендорфові, Вільсону... багатьом англійським адміралам та французьським генералам... Часом, без сумніву й слушно, бо хіба ж світ опинився б в такому лихому господарчому та заплутанні політичному становищу, коли б ніхто з діячів був не помилявся? Не виключено, що деякі помилки були зроблені і гетьманським урядом. Але, коли захочемо знайти світлі сторінки в нашій останній визвольній боротьбі, то знайдемо їх найбільше за часів гетьманської влади. Тоді зроблена була гетьманським урядом величезна державна праця, яку й рівняти не можна зі «здобутками» урядів попередних та пізніших. Також мусимо визнати тепер на віддалі багатьох років, що затвержені Паном Гетьманом закони безперечно далеко краще відповідали потребам України, аніж інші українські закони, які були перекладом з далеких до життя програм московських соціалістичних партій. І

ще одно. Чи хто з претендентів на керуючу роллю в Україні може похвалитися більшими державними здібностями, що їх так необхідно мати для відбудови Української Держави?

Всі до гурту!

Як майже 10 років тому, (Національна Думка, 1927 р. ч. 7 і 8) закінчую попередженням - закликком: — «Існує лише один вихід, порятунок може бути лише в одному випадку, коли міцна дисципліна і щира лояльність зливаються в одно ціле народні маси з більшими та дрібнішими організаціями, котрі всі користимуться однієї вищої меті одному плянові, одній волі.

Міцно й щиро єднаймося коло гетьманського центру! Чим численіше та одностайніше будемо підтримувати всі заходи Пана Гетьмана, чим вірніші і відданіші будемо родові Скоропадських, тим швидче і певніше відбудуємо Українську Державу, тим дужча й міцніша буде Батьківщина, тим заможнішим та щасливішим буде Український Нарід!

А коли ми не виявимо себе на височині завдання, як що забагато поміж нас запродалося чужинцям, знову про долю України рішатимуть інші, Батьківщина наша і надалі залишиться колонією, а земляки, які не накладуть головами, збільшать ряди «малоросів» чи «кресовців - поляків» та служитимуть погноєм чужим культурам.

Женева, 1936 р.

Патріотизм, на якому будуються держави і нації, це віра, це спокій душі, а не бізнес з надією на «добрі проценти», і не акторство з надією на оплески і дарунки юрби. Політичними творцями можуть бути тільки ці, що жертвують собою за те правдиве, добре, законне, необхідне, в яке вони всею душею вірять. Бо за дійсну жертву, потрібну для творчості, не в стані нагородити ані монарх, ані «признання народне»; вона не оцінюється ані похвалою, ані зисками. Тільки в глибокій вірі вона знаходить своє оправдання і свою внутрішню радість. Тільки вірою можна перемогти змучення од жертв, і з віри можна черпати енергію на нові жертви.

В. Липинський.

Чи можуть організувати інших і вимагати для себе од інших поваги і послуху ці, що самі ніколи нікого не поважали і не слухали, що не бачили навіть таких людей, які когось поважають та слухають, і що оцим придбаним послухом не навчилися здержувати свого власного імперіялізму і своєї віри в абсолютну правдивість та непомильність своїх особистих хотінь і своїх особистих вчинків.

В. Липинський.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ РУХ І КОЗАКИ НАЦІОНАЛІСТИ

В журналі «Казакія» (ч. 5 - 6, 1936 р.) — керуючому органі Організації Козаків - націоналістів уміщений комунікат під заголовком «Про козаче - українські взаїмовідношення», підписаний двома членами Центрального Правління Організації Козаків Націоналістів: Завід. Відділом зовнішніх зносин, полковником Д-ром Федоровим і Генеральним Секретарем, С. Баликовим.

Комунікат, згадавши на початку історію взаємин між Україною й Козацтвом, вказує, що керівний орган Козацького Національного Руху з перших же років свого повстання поставив собі за мету вже тепер, завчасу, знайти своїх природних союзників і визначити та зміцнити добросусідські взаємини.

Вказавши на те, що козаки не раз виявляли свою готовність завчасу домовитися з усіма сусідніми з козацтвом народами, які стремлять до звільнення зпід ярма ССРСР, і зокрема з Україною, як з найближчим, природнім своїм союзником, комунікат далі каже:

«Тепер спроби Національного Козацтва — знайти на фоні української національної громадскости дружній йому фактор — увінчалися успіхом: між Козачим Національним Рухом і Українським Гетьманським Рухом, в особі Гетьманської Управи, досягнуте дружнє порозуміння на принципі взаємовизнання та взаємної піддержки для спільної користи обидвох народів.

Доводячи про цей історичний акт до відома Козаків - Націоналістів, у цій публікації ми маємо намір пояснити нашим співборцям — чому саме з Гетьманським Центром, а не з якимось іншим українським органом, увійшов у порозуміння центр Козачого Нац. Руху: —

1) Гетьманський Уряд був першим, який ще в 1918 р. прямо й недвозначно увійшов у дружні зносини з козачими державними витворами, і ці зносини завершилися союзним договором з 8. Серпня того самого року з Доном про взаїмну піддержку проти кожного воро-

га, що загрожував би Україні або Козацтву.

2) Те саме повторилося й на еміграції: Гетьманський Центр був першим із усіх українських органів, що зрозумів стремління Козацтва, визнав його права на свободу і простягнув йому дружню руку, як це видно зі статті «Гетьманський Рух і Козацтво», вміщеної в «Бюлетені Гетьманської Управи» ч. 24.

Виходячи зі ствердження дійсности тих офіційних договорів, які були зроблені між вільною Гетьманською Україною і Козачими державами, основні думки цієї статті зводяться до таких чотирьох пунктів:

а) Україну можна відродити тільки в боротьбі проти Москви, а не з нею і тільки як самостійну, а не в федерації з нею.

б) Україні конче треба забезпечити свої східні кордони проти Росії союзом з Козачими Землями.

в) Тому стремління Козацтва до самостійности є в інтересах України.

г) Україні конче треба створити з ним Союз Чорноморських Держав.

3) Гетьманський Рух уявляє собою, на нашу оцінку, найбільш реальний і активний фактор на фоні української національної громадскости на еміграції. Як можна бачити з основних тез згаданої статті, він не ставить собі планетарних завдань, але тверезо й реально каже, що в інтересах України мати Козацтво, як вірного союзника, не штовхати його в обійми Московського імперіялізму.

Та й саму Україну гетьманці цілковито правильно воліють створити в вигляді компактної внутрішньо - сконсолідованої держави, а не мати внутрі неї всілякі іриденти.

4) Гетьманський Рух — це не класово - партійна організація, а загальне, надкласове національно - політичне об'єд-

нання укр. патріотів довкола свого Законного Голови, який не склав ще зброї перед ворогом і не обірвав традиції української державности.

Козачий Національний Рух у теперішній своїй стадії також є надпартійним об'єднанням націоналістів. А тому встановлення дружнього зв'язку з будь якою іншою укр. класовою партією могло б викликати сварку серед нас самих, бо могли б виявитися у наших членів різні соціальні симпатії.

5) У склад Гетьманського Руху входять і укр. хлібороби, які думають, що лише Гетьманський надкласовий Уряд у першу чергу подбає за інтереси величезної більшості укр. населення, себто, хліборобів і взагалі селян. Козачий народ

також у соціальному відношенні складається на 90 відсотків з хліборобів.

6) Найвищий Провідник Гетьманського Руху — Гетьман Павло Скоропадський є нащадок старого українського козацького роду, нащадок тих козаків, яких доля не раз зв'язувала з Донським Козацтвом, і йому ліпше, як кому іншому, зрозумілі сподівання Козацтва.

Ось у силу цих, політичних, економічних, історичних і психологічних обставин Центр Козацького Національного Руху встановив дружні відносини з Центром Гетьманців.

«Взаємне зрозуміння і взаємна піддержка між Україною й Козацією кладе основний камінь для створення того єдиного фронту уярмлених народів, потребу якого так гостро всі відчувають». (ПВГУ)

СЛАВНОМУ КОЗАЦТВУ — ОДВІЧНИМ

ЛИЦАРЯМ ПЛУГА ТА МЕЧА —

НАШ ПРИВІТ!

МОНАРХІЗМ І ОТАМАНІЯ

Всякий український отаман є того переконання, що не признавши над собою ніякої зверхности, він залишає перед собою відкритими широкі шляхи й можливості і зберігає необмежену свободу рухів та ініціативи. В дійсності це самообман. Всі ті широкі шляхи та можливості кінчаються в вузькому брудному заулку московської чревичайки, або польської дефензиви. Свобода рухів та поступовання зводиться до свободи вибору між Польщею проти Москви, або Москвою проти Польщі та свободи ганьбити і критикувати безборонно лише все, що є українського.

Хто не стає з гідністю і по добрій волі коло свого Гетьмана рано чи пізно буде змушений стати навколішки в найбільш принижуючих умовах перед Московським чи Польським окупантом, або відмовитись від громадської діяльності.

Не треба сягати в історію і витягати на світло так само трагічні, як і безглузді, вчинки Виговських, Дорошенків, Паліїв і т. д. Вистарчить прослідкувати сумні шляхи Грушевських, Тютюнників, Винниченків, Петрушевичів та безлічі дрібніших діячів, щоб переконатися в цій невмолимій правді.

Не треба також гадати, що підпорядкування своєї чинности авторитетові одної особи є особисте рабство і віддання себе сваволі одиниці. В

дійсності це є підпорядкування себе согласованій збірній волі своїх однодумців, репрезентованій в Одній Особі, бо для монархів всіх часів і народів свобода чину та ініціативи не менше обмежені, ніж для їх підвладних.

Свобода чинности кожного монарха не сміє вийти за межі вірности ідеї його підвладних. Всяке відступлення від ідеї або навіть намагання підфарбувати чи змодернізувати її з метою зробити приємною, «нашим і вашим» автоматично унеможливує для монарха даліше виконання його високого призначення. (АБ).

Щоб зрозуміти сучасність, треба знати минушчину. Читайте

Проф. Дм. ДОРОШЕНКО:

Історія України 1917 - 1923 р.

Том I Доба Центр. Ради п. амер., \$ 4.—

„ II Укр. Гетьманська Держава, \$ 4.—

Том перший має звяз 420 стр. Другий звяз 500 стр. Обидва томи багато ілюстровані.

Замовлення висилати на адресу:

Dr. Osup Ciupka, okr. Soudce

Novy Bohumin 651

Č. S. R. Europa

Ю. Кісіль

В КРАЇНІ БРЕХНІ ТА РАБСТВА.

З доброї волі залишили ми Рідний ай, не шукати ситого та спокійного життя приїхали ми сюди. Невиносимий політичний та економічний гніт і намагання ворогів фізично винищити український нарід загнали нас на широкі степи Аргентини, щоб ми могли тут жити поза межами їх досяжності для продовження боротьби з окупантами.

В останніх часах з совітських джерел розповсюджуються відомости, що на совітській займанщині життя поліпшується, що інтернаціональна влада еволюціонує, що національні культури всіх народів розвиваються під совітами, та ріжні інші тому подібні байки.

З того факту, що совітська преса так настирливо розповсюджує ці відомости, ясно тільки одно: комінтерн хоче приспати нашу чуйність тут, а разом з тим новим обманом намагається добитися від підвладного йому населення чергової жертви — крові для врятування совітської влади на випадок військової сутички.

Одним з останніх актів комінтерна засівшого в Москві, є оголошення нової сталінської конституції, «самої демократичної в світі». Нею ніби заводиться загальне, гаємне та рівне голосовання для виборів в совітський парламент. Народи ССРСР віднині, мовляв, будуть мати дві палати: верхню і нижчу. Сталінські раби будуть ніби мати тепер право робити вуличні маніфестації, одержать свободу друкованого слова та зборів, а так звані союзні республіки та автономні області матимуть право при бажанню цілковито виділитися зі складу ССРСР.

Всі знають, що це брехня та обман. Взагалі світ не бачив ще такої держави на брехні збудованої і обманом керованої, як ССРСР, яку брехливо іменують республікою робітників та селян.

Промова Сталіна на останньому з'їзді совітів вважається взирцевою: вона видрукована в 20 мільйонах примірників і перекладена на чужі мови для розповсюдження в ССРСР і закордоном.

Ось взірці його брехні: «У нас нет больше помещиков і кулаков, купцов і ростовщиков, експлуатующих крестьян». Так, це все знищено, але на зміну

прийшло ще гірше — совітська влада, яка є і поміщиком і лихварем, і купцем і катом, відбираючи у селян не тільки всі продукти їх праці дурно, але позбавляючи їх також свободи. Тепер селянин є рабом у совітах, а по цілому світі рабства вже давно немає.

«У нас, каже він, нет больше капиталистов, которые могли бы эксплуатировать рабочий класс». Так, приватних капіталістів нема, але есть найжорстокіший у світі державний капіталізм, який не дає змоги робітникові заробити навіть стільки, щоб нагодувати досита свою родину.

У всьому брехня, скрізь обман!

Та і в самому шильдові, що висить над країнами совітів, в цьому ССРСР, хіба там хоч одна літера визначає правильно те, про що говорить?

Перша літера С має значити Союз. В загальнім розумінню союз є вільне об'єднання державних одиниць. Не може ж пара волів, звязаних ярмом називати себе союзом. А всі ці 33 республіки і 9 «автономних областей», складаючи ССРСР під одним масоно - комуністичним ярмом, хіба це союз?

Друге С визначає Совітських. Але й тут обман. Ті знамениті совіти, якими зачалась комуністична держава, відійшли в область споминів. Місцеві совіти зведені вже давно до суто виконавчої ролі партійних директив, без усякого самостійного значіння, а по новій сталінській конституції навіть зносяться цілковито з'їзди совітів.

Третє С має визначати Соціалістичних. Але завдання соціалізму полягало в знищенню визиску працюючих. А держава збудована комінтерном, довела цей визиск до нечуваних розмірів. Устрій установлений Сталіном можна рівняти з ладом, що існував в кочовничих ордах, де панувало невільництво. І тому в совітах найменше є річей, якіб нагадували соціалізм.

І нарешті, чи має право ця держава називати себе республікою, зберігаючи останню літеру Р? Коли під республікою заведено розуміти народоправство, то

далеко країні, що стогне під чоботом Сталіна, до республіки.

Значить всю вивіску ССРСР треба викинути бо в ній все обман.

Що торкається «вільних» виборів в сталінські верхню та нижчу палати, то на цей предмет мається стаття 141 конституції промовчана прихильниками Сталіна. Вона предбачає, що кандидати мусять бути затверджені місцевою комуністичною ячейкою, а відсиля ясно, в що повертається «пряме, загальне і тайне» голосовання «самого свобідного в світі народу», коли вибирати можна тільки тих, кого затвердить комуністична партія.

Далі йде свобода друкованого слова, зборів, маніфестацій, але, як гласить стаття 125, «тільки в целях укрєплення существующаго строя». Як заявляє на своїх сторінках газета Правда, «той, хто ставить своїм завданням розшатати існуючий устрій, є ворог народу. Він не дістане ні салі, ні кімнати, ні кутка для того, щоб вносити заколот і отрую».

Де ж та еволюція совітської влади, про яку кричать совітські попихачі закордоном? Все брехня і обман.

Ця конституція, уже третя за 19 літ існування сов. влади, ще гірше поневолює нещасні народи ССРСР, залишаючи по суті все по старому. Тепер буде ще гірше. Ці ніби «вільно вибрані» палати мають затвердити Сталіна і увесь його кагал «законним урядом» і тоді ці грабіжники та кати намагатимуться удавати перед цілим світом законних правителів шестої частини світа.

Відомий французький письменник Андре Жід, приклонник Леніна, вернувся недавно після довгочасного побуту з ССРСР. Він випустив книжку про Совіти, яка наробила багато шуму. Вона перекладена на багато мов і вийшла також в Аргентині.

В ній А. Жід висловлює своє розчарування: не те він сподівався побачити в країні Маркса - Леніна - Сталіна. Страшна вбогість і злидні народних мас здивували його. Але що найбільше заскочило його — це те, що ті люди, витресовані повсякчасною пропагандою, спокійно переносять своє рабське становище, гадаючи, що скрізь закордоном ще гірше.

«Ви жалкуєте, пише він, над худими, виснаженими людьми, що годинами вистояють у довгих хвостах перед крамни-

цями, а вони думають, що так і мусить бути. Хліб, овочі, фуркти дорогі і поганої якості — це ясно, але ж других нема. Ця матерія ні до чого, — але ж вибору нема. І так у всьому. Совітський громадянин, пише дальше Жід, цілковито не знає, що відбувається закордоном. Мало того: його переконали, що закордоном все ще гірше ніж в ССРСР. Відсиля у них є навіть певна свідомість своєї переваги». А. Жіда питали напр. чи у Франції є дитячі садки, школи, трамваї, омнібуси, і не хотіли вірити, що в Парижі є підземка (субтерранео).

Такий вплив пропаганди для нас зрозумілий. Хіба нам тут не торочать на кождім кроці совітські агенти по своїх «Світлах» та на младороських зборах, що в ССРСР тепер робітникам та селянам живеться дуже добре? Хіба мало є між нами таких, що цьому вірять?

А, що значать ті листи, що приходять з Рідного Краю від наших рідних та знайомих, листи, яких неможливо опокійно дочитати до кінця. А на що існують ріжні Торгсіни та Торгсноби, для посилки живности і одежі, коли в Совітах так добре живеться?

Брехня і обман! Тільки цілковито спантелічені люди можуть вірити совітським агентам та їхнім газетам. Нікому і ніде не принесла совітська влада користи крім вибраного народу і його могутньої все-світної організації.

Те саме намагаються вони завести в Іспанії, щоб шляхом обману та звірської кровожадности повернути еспанський народ в рабство.

У народу українського вже давно відкрилися очі на те, що таке комунізм. Боротьба з совітами не припиняється. Хоч совітські газети і замовчують цю боротьбу, але сховати її не можуть. З повідомлень про судові процеси бачимо, що в Україні потяги йдуть під насипи, комуністів підстрілюють, державні склади живности разграбовуються. Коли прийде слушний мент, то боротьба ця набере організованих форм. А мент цей не за горами.

На нас політичних емігрантах лежить історична місія, всіма силами допомогати боротьбі за звільнення Рідного Краю, надавши цій боротьбі відповідну державницьку організацію.

А. Білопольський

ЗЕМЕЛЬНА СПРАВА УКРАЇНИ

Для того, щоб скласти собі поняття про стан соціального здоров'я будь якого державного організму, про його жаттездатність та живучість, треба звернути увагу на стан його земельних відносин.

Оскільки в якійсь державі земельний устрій вимагає реформ, а земельна справа уявляє собою питання не до розршення, питання, над яким всі дискутують без кінця і без наслідків, то це є найліпшим показником того, що провідна верства теї держави стоїть на шляху до занепаду. А занепад провідної верстви — це критичний стан держави, який може скінчитися її розвалом, оскільки в ній не знайдуться нові суспільні сили, здібні відродити провідну верству і тим скріпити державу.

Наприклад, сучасна Англія не знає земельного питання, не зважаючи на те, що майже вся земля належить лордам, а хлібороби являються на ній лише орендарями. В Третій Німеччині земельна справа також не вважається проблемою, хоч там землі не вистарчає на виживлення власного населення. Це є показником сили та здібности до розвитку провідних верств згаданих держав і доказом здорових суспільних відносин в їх лоні.

В Україні земельна справа уявляла собою від віків питання, яке в очах згалу нікоде не вважалося розршенням, — а ні в часах, коли широкі степи лежали облогом під випасом худоби, ні пізніше в добі інтенсивної господарки. Трагедія Української Землі та її народу полягає в тому, що в його лоні з власних сил донині не спромоглася витворитись міцна і авторитетна провідна верства, що всі громадські рухи і збройні сутички, які мали місце на протязі історії під знаком боротьби за українську землю, за малими війнятками нікому не далось підняти на висоту боротьби за державні границі України і перетворити українську справу з руху суспільного в національний.

Тому власне земельне питання в Україні вічно лишається нерозршенням і таким залишиться, аж поки розбчтий на лабори, гноблений, визискуваний та принижений український народ не викристалізує з себе вистарчаючу по своїй скількості групу одиниць, здібну зрозуміти всю критичність нашого становища, і, відчуваючи на собі холодний подих національної смерти, бодай перед її обличчям видобути з себе сили та здібности перемогти свої деструктивні нахили, і об'єднатися в струнку, кермовану одного волею силу. Лише така сила буде в стані розколювати інертні народ-

ні маси до боротьби і осягнути незалежність Української Держави та цілість і непорушність її границь.

Український народ зможуть повести за собою і зорганізувати та оборонити Українську державу лише ліпші українці, в серцях яких жевріє вогонь покликання. Успіх їхніх зусиль все стоятиме в непосредній залежности від їх моральної якості, культурного рівня та сили їх творчого пориву.

Власне в цій площі лежить ключ до розршення земельної справи України, а не в наукових теоріях, ні в родючости ґрунту, ні в ступіні свідомости народних мас, ні в підлоті чи великодушности наших ворогів, ні в яких інших обставинах.

В боротьбі за українську землю від віків дається усталити два непримиримо собі ворожі чинники: осілий - хліборобський та кочовничий. В залежности від цього і сама боротьба виявлялася в двох напрямках, — з одного боку як стремління володіти землею, щоб жити її життям, особисто її обробляти та на ній вмерти, і з другого, — як стремління володіти нею, щоб збирати данину з населення, чи взагалі тягнути з неї зиски в тій чи іншій формі, не вкладаючи особистої праці.

Істнують людські громади, що склалися в свідомі себе нації в умовах вандрування та вишукування багатих дарами природи місцевостей на те, щоб використати все їм доступне (випас, звірину, рослинність) і поділивши здобуток, іти даліше в пошуках нових багатих місцевостей. Вони витворили в собі інше відношення до землі, інші погляди на власність, інші форми співжиття, інше право і т. д. ніж громади осілі, в яких головним засобом до життя являлось не використання готових дібр природи, а їх створення та виплекання в поті чола шляхом витрати власних творчих зусиль. В наші часи не треба конче уявляти собі кочовника, як тип, що цілі дні проводить на коні і ночує в шатрі. В життю все міняє свої форми. Сучасний кочовник живе виключно в місті, появляючись на село лише в день і під певною охороною.

Що до права на володіння землею, то в кожній добі історичного розвитку воно узасаднювалося відповідною морально - правовою теорією. Стара лицарська теорія, що на землю має право той, хто оборонить її власним мечем і кров'ю, втра-

тила своє значення ще задовго до революції. По мірі вигасання лицарського духу в населенні України, викликаного поневоленням, зачала набувати за собою признання нова, назовемо її, меркантильна теорія; згідно з нею землею мусить володіти той, хто її найліпше потрапить обробити. При ній пішли в хід вирази «культурні господарства», побільшення «трудоемності землі» і т. д.

Ця теорія дійшла до російської революції доцить ослабленою. Її підірвала інша суто народня, яка виходила з заложення, що й дурень, мовляв, каші наварить, як є з чого. Треба мати землю, а потім можна говорити про культурні господарства. Конкретно ця теорія висловлювалася в так званому «чорному переділі»: винищити багатих і розділити землю між бідними.

Всі ці теорії слушні чи хибні мали одно спільне між собою: вони були хліборобськими, бо впливали з осілого способу думання. Кочовничий дух запанував в Україні і довів її до руїни тинше після того, як набули признання «модерні», «наукові» теорії соціалізації та націоналізації землі. В Західній Європі ці теорії ще й дотепер невідомі поза колами наукових робітників та сектантів-ідеологів. В Україні вони на жаль стали кривавою дійсністю. Тому слід на них докладніше спинитися.

Соціалізація так само, як і націоналізація, являються наслідками намагання міста до опанування землею. В Україні жидівський елемент не тільки завоював собі значіння в місті та містечку, як це ми в більшій чи меншій мірі бачимо і в Зах. Європі, але цілковито їх опанував. Маючи монополіне становище в місті, жидівство, як нація життєздатна і здібна до розвитку, на тому не спинилося. Воно шукає поля для свого розросту і поширення, зияваючи всі відзнаки імперіалізму, який не може в нього проявитися ні в яких інших лише в хижацьких кочовничих формах.

Цей імперіалізм в першу чергу мусив бути направлений на опанування землі, щоби в такий спосіб створити міцні підвалини для дальшої вже зовнішньої експансії. Конкретно він висловився в насадженню і підтримці соціалістичних теорій соціалізації та націоналізації землі, які треба розглядати, як ідеологічну підготовку кочовничих елементів України до заболодіння її матеріальними багатствами.

Соціалізм у всіх своїх відтінках, що до останніх років пацував в науковій думці Європи, підходить до розгляду економічного життя і соціальних відносин виключно з точки погляду доходу і зиску. Угольний камінь соціалістичного світогляду — це наука про закони розподілу суспільного прирібку між класами суспільства. В наслідок цього розклад суспільного прирібку на його складові частини і зв'язані з тим явища ринку та ціни проаналізовані в соціалізмі з недосязною досконалістю.

Рікардо дав вичерпуючу характеристику земельної ренти, як складової частини суспільного доходу. Його одноплемінник Маркс продовжив цю працю геніальним аналізом зиску на капітал, доходу підприємців і заробітної платні. На ідеях Рікардо і Маркса спирається вся струнка будова соціалістичного світогляду. Ціла ця будова є ко-

човничою, ворожою осілому духові хлібороба. Вона виходить з питання, які суспільні умови необхідні для боротьби за якнайбільш досконалий розподіл суспільного доходу. Хліборобський світогляд навпаки виходить з завдання, які суспільні умови необхідні для якнайбільш досконалої організації виробництва, базованої на органічній співжиттю класів.

Така суперечність впливає з різного собі взаємно протилежного поняття про рівність. Егалітарна рівність кочовника — це теоретично рівність при поділі коло корита незалежно від складеної кожним членом суспільства праці, а практично повне заперечення всякої справедливості. Рівність в понятті хлібороба — це однаковість суспільних умов для чинності і співпраці і впливаючи з цього неоднаковість досягнень з наслідок більшої чи меншої активності та енергії кожної одиниці. Кочовник шукає рівності при поділі здобутку, а хлібороб стремить до рівності в умовах праці, полишаючи здобуток кожного його особистій пильності, добайливості та ініціативі.

Хоч осілі елементи в Україні, як і по цілому світі є в більшості, але кочовники, маючи ідеологічну підтримку зовні, оказались міцнішими в питаннях оброблення громадської думки, опанування науки, публичної опінії, преси і т. д. Цим шляхом ідеї осілих націй далось представити, як відсталі, ненаукові, старомодні, реакційні і т. д. навіть в очах осілих елементів, а соціалізм не маючи поважніших ідеологічних перешкод, підготував собі ґрунт в опінії українського загалу ще задовго до революції та упадку відживших суспільно-господарчих форм.

Але переведення соціалізму в реальне життя оказалось найбільшим аргументом проти нього, більш дійсним, ніж наукова полеміка та оброблення суспільної опінії. Він підрізав під собою коріння з ментом, як на ділі виявив свою хижацьку кочовничу суть. Облудна діалектика соціалізму і цілої науки Маркса, не виключаючи соціалізації та націоналізації землі, вже є трупом, який чекає на того, хто його має поховати. Це потверджують і самі комуністи впровадженням нової конституції, в якій поступаються вимогам осілої хліборобської думки за коштом твердженнь марксизму.

Соціалізація та націоналізація виходять зі стремління знищити земельну ренту, як складову частину суспільного доходу. Земельна рента, як відомо, є тею частиною суспільного доходу, що припадає власникам землі незалежно від того, чи вони її особисто обробляють, чи ні. Загально вона більш-менш відповідає оренді, що платиться при винаймі землі. Знищення земельної ренти являється разом з тим і знищенням всіх хліборобів великих і дрібних, як окремого суспільного класу, та їх пролетарізація.

В формі соціалізації землі рента, як дохід, мала б зникнути цілковито. Кожний хлібороб мав би сдержати землю дурно, скільки зможе власними силами обробити. Через те, що він не має би платити нікому оренди, і що взагалі вона мала б зникнути, його продукти мали б коштувати йому менше і тому в силу законів ринку, на них була

б дешевша ціна. Від цього була б користь для всього народу, а особливо для мешканців міст, бо всі продукти живності, що їх дає земля, мали б бути дешевими. Оскільки б соціалізацію далося перевести в життя, то вона - б уявляла собою жертву з боку хліборобських країн в користь їхніх міст та в користь інших промислових країн, що імпортують продукти хліборобства.

Соціалізація в своєму чистому вигляді існувала в Україні при большевиках аж до заведення п'ятилітки. Вона не виправдала себе навіть в очах соціалістів. Як тільки її впровадили, зараз виникли так прославлені в Світах «пожниці». Коли роздвоїти два короткі кінці на один сантиметр, то довгі кінці розходяться на 4 — 5 см. Те саме сталося з цінами. Коли ціни на хліборобські продукти зростали на 10 коп., то фабрикати підіймалися в ціні на 50 коп. або й більше. Дійшло до того, що за пуд зерна заледве можна було купити голку.

Хлібороб побачив, що його визискують, і зайняв оборонне становище. Хто міг, взявся до зброї і боровся як умів, ховаючись по лісах та ярах. А хто залишився на землі, перейшов на самовистарчальність. Завів «електрофікацію» в формі каганців, щоб не купувати нафти, збільшив посів конопель і льону та алекання овець, щоб мати власну одягу, а управу збірка обмежив до мінімуму, щоб не було чого реквізувати.

Кочовник, побачивши, що чиста соціалізація не дає йому ніякої можливості брати данану з землі і хлібороба, удосконалив її колективізацією. Для її впровадження зівстав вироблений п'ятилітній план. Хлібороба позбавили свободи і власності навіть на хату та впрягли до примусової роботи в колективах. Це зроблено ніби в користь держави, а в дійсності в користь тих, що мають в своїх руках державну владу, бо мійський робітник з примусової праці хлібороба жадної користі не має.

Поневолення хліборобів і при тому незначною чужою йому по крові меншістю, розуміється, не могло пройти гладенько. Для того, щоб зробити рабами десяток перед тим вільних людей, треба щонайменше двох з них убити, а решту тримати в стані постійного недоїдання. Влада не спинилася і перед цими нелюдськими заходами. Це дало певні наслідки для пануючих національностей, але далеко не вистарчаючи. Ще основоположник політичної економії А. Сміт ствердив, що праця рабів є дуже мало продуктивною. Праця під примусом не дає і третини тих наслідків, що праця вільного працівника. Отже довелося спинитися над шуканням способів підняття продуктивності праці хлібороба.

Звільнення селян з рабства диктується інтересами пануючих національностей, тим більше, що цього вимагає також справа зовнішньої оборони, яка в останнім часі стала одною з найнагальніших проблем ССРСР. Що з раба ще гірший вояк, ніж робітник, — це також відомо.

Як можна судити, шлях знайдено в формі нової вже демократичної конституції ССРСР. Демократичний устрій, оскільки він ~~буде~~ ~~впроваджений~~, уявляє собою повну протилежність сучасній охлократичній ~~диктатурі~~, і визиск селянства та робітництва неминуче мусить прийняти ін-

ші ліберально-демократичні форми, подібні до тих, що їх так влучно критикував Маркс.

Тому разом з новою конституцією ССРСР неминуче прийде черга на націоналізацію землі. Теоретично націоналізація полягає в тому, що земельна рента має існувати надалі в формі оренди за землю, лише її оренда не буде лишатися в користь хліборобів, а має поступати державі, як власниці всієї національної землі. Всі хлібороби мають поставити орендарями і отримати дозвіл на заведення самостійних індивідуальних господарств.

В остаточній формі це виглядатиме так, що дрібним хліборобам віддадуть в розпорядження їхні хати, може навіть безплатно, а за свою землю вони платитимуть совдепам оренду.

Що ж до більших господарств — себто бувших панських маєтків, то їх розберуть в оренду економічно, а головне політично, міцніші елементи з міст та містечок, яким мусять бути зроблені спеціальні умови, з огляду, мовляв, на втрати понесені в наслідок удержавлення торгівлі, а також мають бути уділені державні кредити. Останнє пояснюватиметься необхідністю якнайскоршого піднесення продуктивних сил держави.

Так скоро, як це проголошено в новій конституції, демократичний устрій в ССРСР, не буде впроваджений, бо ще не все для того готове, ще не винищені і не вимерли ті люди, що пам'ятають попереднє життя. Коли ж нарешті прийде час на демократію, то на українському селі запанує дійсне «задоволене і сине» життя, ще ліпше, ніж існує тепер, і віджиють «патріархальні» відносини, що панували перед повстанням Богдана.

Земельний комітет буде в кожному повітовому місті під зарядом призначеного з центру мешуреса. Хабарі будуть відроджені та удосконалені. Хто принесе десяток яєць, можлиме рахувати на одержання в оренду одної десятини, а хто курку, той зможе числити на дві. Коли ж спроможеться на більші прояви захоплення владою, то можлиме одержати навіть якусь десятину з тієї землі, що лишилася по куркулях.

А тому, що свобода при економічній безсиллю є порожнім словом, то її не шкодуватимуть під совдепами. При новій конституції хліборобів та робітників буде вільно все з одною лише умовою, щоб вони не намагалися стати заможними та економічно ні від кого незалежними.

В такім більш менш вигляді представляється дальша еволюція комунізму в Україні та цілій ССРСР. Але ми не віримо, що ця еволюція можлива, бо всяка влада, як гласить староримська державна мудрість, може триматися лише тими способами, якими вона повстала. Комунізм може триматися тільки терором та масовим винищенням по рецепту Літвінова: «Коли не можна знищити причини незадоволення, то треба винищувати незадоволених».

Оскільки б комуністи зробили поважніший крок в напрямі впровадження полюбовного демократичного устрою, то були б зметені ущасливленим народом при перших подихах дарованої ними свободи. Це вони знають ліпше, ніж хто інший.

Тому не треба розглядати нову конституцію ССРСР, як якусь фактичну зміну суспільних відносин, лише як доказ поступаючої слабости комунізму, в наслідок якої він зівстав примушений го-

ворити про свободу, щоб замилити очі політичним противникам і дати аргументи в руки прихильникам. Проголошення нової конституції треба вітати виключно, як доказ ослаблення комунізму, який доказ пророкує більш чи менш віддалений мент його упадку.

Питання про те, як скоро і від яких сил впаде комуністична влада, виходить за рамки цієї статті і потребує окремого розгляду. На цьому місці треба лише ствердити, що сам собою він може лише переходити менти ослаблення, але ніколи не розвалиться, як також не зможе перетворитись по плану масонерії в демократичну республіку на взірець Франції чи Чехословаччини.

Вже в початку було підкреслено, що упорядкування земельної справи є питанням організації провідної верстви. Лише після того, як витвориться в Україні політична сила, здібна відвоювати українську територію від зовнішніх сил і побороти підсилюваний зовні український внутрішній розгартіаш, можливо говорити про упорядкування земельної справи так, як того вимагають життєві інтереси української нації і тривкість та здібність до розвитку Української держави.

Організація хліборобського класу є основною передумовою повстання української сили взагалі і держави зокрема, а впорядкування робітничого питання в той спосіб, щоб кожний робітник мав свою власну хату і перетворився з кочовника - пролетаря з свідомого громадянина, є умовою її розвитку і зміцнення. Те, що намагався досягнути кочовник, парализувавши всіма способами масу, можливо парализувати лише створивши умови для її узаможнення та економічного незалежнення.

Хоч «останній і рішучий» бій хліборобських осілих сил з темними силами кочовників належить до будучини, віддаленість якої залежить в однаковій мірі, як від наших сил та організаційних здібностей, так і зовнішніх обставин, всеж організаційні основи, на яких мусить бути упорядкована земельна справа, мусять бути усталені вже в самому процесі організації. Це потрібно тому, що від гасел, кругом яких гуртуються державно творчі сили, залежить характер і внутрішня якість тих нових сил, що приходять на поповнення.

З огляду на те, що стара хліборобська, або точніше землевласницька верства в жадних умовах не буде в стані власними силами відвоювати державу себ-то прийти до влади, а тим самим і до посідання своїх земель, на черзі дня у відродженій Українській державі стоятиме все ж таки «переділ». Найбільшою спокусою, а разом з тим і небезпекою являтиметься так званий «чорний» або егалітарний переділ. Він полягає в арифметичнім поділі скількості десятин на скількість населення, бажаного їх мати, — що вийде, те кождому й дати. Мусимо ближче розглянути ті відносини, які при цьому б повстали. Хоч точної статистики скількості землі та сільного до хліборобства населення в Україні не існує і не існуватиме, поки не будуть усталені границі держави, все ж самі різнородні данні сходяться на тому, що на кожде господарство припало б щось коло трьох десятин. Точна цифра не грає тут жадної ролі, бо скількість населення постійно збіль-

шується, і той час, коли на господарство припадатиме лише половина згаданої площі, дуже недалекий.

Отже коли покрити Україну трьохдесятинними господарствами, то кожде з них опиниться в слідуючих умовах. Для повного оброблення десятини поля потрібно щонайбільше 9 днів: два дні оранка, два дні управа та засів, два дні косовиця, два дні возовиця, молотьба та інші роботи з меліомом включно, і день на тримання в порядку знарядь. З розвитком техніки ця скількість часу неминуче йтиме до зменшення. Отже трьохдесятинне господарство вимагатиме від господаря 27 днів, кругло один місяць праці на рік. Решту часу господар і господиня намагатимуться заповнити плеканням худоби, пахівництвом, молочарством та городництвом. Всі ці можливості на трьох десятинах дуже обмежені і навряд чи займуть ще два місяці часу. Питання, що має господар робити решту року, не є виключно питанням його власного господарства, — це є питанням незалежного існування і розвитку держави. Держава яка більше як три чверти свого населення прив'язує до трьох десятинних господарств і тим самим примусить кожного животити, працюючи три місяці, а решту часу заповнюючи постом та відпочинком, не може бути міцною. Така держава не зможе поставити на відповідну висоту ні своєї зовнішньої оборони, ні внутрішньої охорони, ні освіти населення. Всяке намагання зовні завоювати таку державу відчуватиметься населенням в середині, як оправдане, бо воно даватиме надію на впровадження вищих форм господарства, і ліпших умов праці та заробітку для кожного.

З усіх держав світа ця програма здійснилася з усією послідовністю, здається, лише в Китаю і лише Китай є такою державою, яка ніколи не зможе стати незалежною, бо в ній будь яку область, може завоювати кождий, хто має гроші, щоб найняти одного, чи кількох не маючих опертя в землі китайських отаманів. Газетні нотатки про те, що в Китаю вимерло від пошести, заливи, чи другої катастрофи кількості тисяч населення тепер нікого не дивують, бо то, мовляв, в Китаю. Треба пам'ятати, що китайські відносини можуть запанувати в будь якій державі, оскільки в ній не знайдуться суспільнотворчі сили, здібні дати ходові події здоровий державно будівничий напрям.

Класократичний світогляд українських гетьманців - державників впливає з осілого способу думання людей войовничої вдачі з економічно творчими нахилами. Він протиставляє себе охлократії войовників отаманів з їх нехиттю до господарства та кочовничим нахилом до завойовання економічно творчих елементів силою меча і збирання з них податків чи данини без особистої участі в господарчій процесі. Він також поборює демократію, пропаговану інтелігенцією, носіями духовної творчості, не здібними ні до меча ні до господарства, з намаганням відтягнути увагу мас від економічно творчих лоривів на моменти егалітарного поділу і використання набутих попередніми поколіннями матеріяльних та культурних вартостей і можливостей.

Осілий спосіб думання являється основною передумовою суто хліборобського характеру укра-

їнських гетьманців та їх привязаности до землі. Земельна справа в Україні мусить бути упорядкована в той спосіб, щоб повстав міцний, і здібний до якоїсь більшого розвитку український хліборобський клас. Щоб стати опорою української державної незалежності і джерелом фізичного розвитку та поширення нації, він крім господарности мусить бути лицарським войовничим. Такими хліборобами, про яких співає пісня: «Пальці ріжуть, зуби рвуть, в службу царську не йдуть, бо бояться», не може триматися ніяка держава.

Першою передумовою того, щоб хліборобський клас став опорою держави є заведення приватної і дідичної власности на землю і створення політичних умов сприяючих приватно господарчій ініціативі. Право на володіння українською землею мало б надаватися не стільки в залежності від мови чи походження, скільки від участі у відвойованню від зовнішнього ворога та усталенню границь Української держави.

Старі дореволюційні права на землю втрачені всіма власниками, не виключаючи і селян, бо вони не потрапили оборонити границь і внутрішнього ладу держави. Так було з усіма завойованими державами, як також зі всіма переможеними в наслідок воєн та революцій станами, класами, кастами і т. д. на протягу цілої історії людства. Україна, розуміється, теж не зможе під цим оглядом бути винятком. Це твердження треба розглядати не стільки, як політичну платформу, а більше як очевидний факт. Наївно було б думати, що знайдуться якісь внутрішні чи зовнішні сили, що збройно відвоюють державу, а потім відмовляться від стремління зберегти за собою на будучину джерело своєї матеріальної сили, повернувши землю тим, що її колись втратили. Матеріальне відшкодування також навряд чи буде виходити за межі досмертного соціального забезпечення, умотивованого не стільки правовими, скільки християнськими аргументами.

Поскілко селяне і дотепер не припинили боротьби за свою землю, їхня втрата не може вважатися остаточною. Хоч боротьба їх безуспішна, але вона з одного боку не закінчена, а з другого вина за це спадає на зижчу верству хліборобського класу, до обовязків якої належало дати цій боротьбі відповідний державницький напрям та організацію.

Тому право селян на громадську землю буде з певністю без оговорок признає всяким українським урядом, з яких би елементів він не склався. Дуже ймовірно, що його рано чи пізно буде примушений визнати навіть сучасний завойовницький уряд.

Що до права на інші землі, то воно лежить перед кожним відкрите, з тому числі і перед буйшими землевласниками. Для них воно являється навіть обовязком. Оскільки це право буде здійснене чи відновлене та узасаднене мечем і кровю, ніхто не буде в стані його заперечити.

Ріжниця мови, віри, культури та походження, існуючі з населенню України, являтимуться непереможною перешкодою для його об'єднання в спільність лише так довго, як довго не розвіється надія, що Українську Державу можна вибороти словесними політичними комбінаціями, заявами, протестами та орієнтаціями на зовнішні сили. Тих українців, що з мечем в руці в слушний мент

стануть до звільнення та оборони Української землі, ніхто не питатиме, як вони говорять та в яким обряді вірують. Між ними повстане побратимство спільно пролітої крові. А брат зрозуміє брата, навіть не маючи спільної мови.

Земельна політика після відродження Української Держави розуміється мусить бути направлена на урегулювання розмірів земельної власности окремих господарств. Міцний хліборобський клас і можливість яєнайвищої продуктивности кожного господарства разом з поглядами зовнішньої оборони будуть основами для такого урегулювання.

Центр ваги лежить не в питанню латифундій, бо їх повстання буде соціально неможливе. Поважні труднощі зустрінуло б намагання відновити господарства з площею навіть в одну тисячу десятин. Відновлення господарств з площею в кілька тисяч десятин стояло б крім усього іншого в суперечности до вимог утворення сильного хліборобського класу, бо для своєї сили він мусить бути також численим. Найвищий розмір окремих господарств мусить залежати виключно від розмірів площі, необхідної для урухомлення великої хліборобської промисловости як цукроварство, горільство, расове скотарство і т. д. Про цей розмір можливо докладно говорити лише в конкретних умовах реально існуючої держави. Що ж до господарств, з яких мала б складатися товща хліборобського класу, то ідеальний розмір для них був-би в 25 - 50 десятин, як це було свого часу плановано Гетьманським урядом в Києві.

Роздувана соціялістами та демократією безпека скупчення великих просторів землі в одних руках є тим більш нереальною, що вся новонайдена земля мусить бути заплачена. Хоч в умовах плати мають бути пороблені якнайдалішні полекшення, а віднагорода за військову службу, рани і т. д. уможливлуватиме набуття певної невеликої скількості землі без оплати, — все ж дуже мало знайдеться одиниць, які були б в стані загосподарити великі посілости.

Багато важливішим і складнішим являється натовмісь питання найменшої дозволеної площі окремих господарств. Це питання дотепер залишалося без уваги, а тим часом власне в ньому лежить корінь проблеми. Що господарства з одною, двома, трьома і чотирма десятинами в Україні були численні, і що Україна являється країною хліборобсько перенаселеною, це загально відомо. Що арифметичним поділом всеї земельної площі на скількість хліборобського населення цьому лихові зарадити неможливо — це також відомо, але факт цей не дуже висвітлювався, бо він стояв в суперечности з вимогами «чорного переділу» та з «науковими» доктринами марксизму. Що одно, двох і трьох десятинники являлися хорим місцем не тільки на хліборобському класовому організмові, але й цілому суспільстві, цього не хотіли признати буйші землевласники. Соціялісти пояснювали це тим, що землевласники в безземельних та малоземельних селянах хотіли мати дешеvu робучу силу для своїх великих господарств.

Мусимо ствердити, що малоземельне та безземельне селянство було не тільки боляком на су-

спільному організмові. Воно було також свідомством нездатності старої провідної верстви до призначених їй становищем суспільних функцій, а разом з тим найбільше покривдженою жертвою нездорових політичних та економічних відносин.

В українській пресі поширене твердження, що українець має ніким не перевищені здібности до колонізації найдикіших околиць. Приводиться як доказ повстання Зеленої України на Далекім Сході та колонізація Тургайського Степу. Приводяться похвали та подив Канадійських достойників та Канадійської преси на адресу українського колоніста, що потрапив вдержатися і знайти під собою ґрунт в скалистих і холодних околицях Західної Канади. Вже чути похвали для українських піонерів, що сколонізували дикі тропичні ліси Місісонеу, де які околиці Південної Бразилії і закріпляються в Чако. Тим часом нігде не чути згадки, що власне господарювання на трьох моргах чи двох десятинах так далеко позаганяло українських хліборобів та змушує їх там триматися, і що триматися їм там не легко і не солодко.

Отже всі хліборобські господарства, в яких не вистарчає землі, щоб зайняти хлібороба на цілий рік, мусили б бути якнайскорше зліквідовані, як також необхідне поставлення перешкод для безупинного дроблення землі.

Формально це ніби не представляє труднощів. Держава могла б без великого напруження сплатити всі дрібні господарства, менші від трьох і навіть пяти десятин, і повернути свою витрату розпродажем землі шестидесятинникам і вищче. Так само не уявляло б собою труднощів ухвалити закони, обмежуючі дроблення землі. Це зроблено напр. в Німеччині, земельне законодавство якої представляє собою дуже багато поучаючого.

З боку малоземельного селянства не тільки не було б опору, а навпаки подібні заходи влади були б зустрінуті з вдячністю, бо життя малоземельного хлібороба в старих умовах не можливо було навіть рівняти до життя робітника на сталій праці.

Але по суті це питання багато складніше, як воно виглядає. Вирвати хлібороба з села не трудно, бо він і сам в ньому слабо держиться, але дати йому сталій заробток у місті, який поліпшив би його становище в порівнянні з животінням на землі, є завданням значно труднішим. В цьому власне полягає вся суть земельної справи, оскільки б держава вже існувала.

Для її розрішення необхідний широко закrojений план соціальної розбудови нації з другого боку та індустріялізації держави з другого. В наслідок поневолення Україна дотепер не є гармонічно розвинутою нацією. Це є народня маса. Їй треба витворити в першу чергу свій власний дуже численний середній клас — ремісників, купецтво, дрібних промисловців, інтеллігенцію та урядовий апарат. Все це може і мусить вийти тільки з села.

З другого боку в наслідок того ж політичного поневолення Україна дотепер залишилась колонією — себ то країною, що виробляє переважно чи майже виключно сировіці, не зважаючи на наявність всіх даних для розвитку фабричної промис-

ловости. Фабричні вироби приходять в Україну зовні. Розбудова промисловости є одною з найголовніших вимог життєздатности Української Держави. Вона також може здійснитись виключно коштом живих сил села.

Коли Німеччина та Франція з менш родючими ґрунтами мають крім Парижу та Берліну по десятку міст з мільонним населенням, то тим більше могла б їх мати Україна, де земля дає без порівняння вижчі врожаї, де наявність заліза, вугля та маргану в такій близькості одно від другого творить можливости якнайширшого розвитку промисловости, а морське побережа творить передумови повстання великих портових міст. В самостійній Україні навіть при сучаній стадії економічного розвитку могли б спокійно стояти що найменше десять міст з населенням зверх мільона душ. Дотепер їх немає ні одного.

План соціальної розбудови та індустріялізації навіть в самих обмежених розмірах не може бути здійснений одним зусиллям. Це є праця десятиліть. Він мусив би зачатися з безземельних селян і потім поступово переходити на одно, двох і трьох десятинні господарства.

Дискутуючи над формою земельного устрою України, ніколи не треба випускати з ока, де лежить її початок, продовження і закінчення.

Початок — це нагромадження української сили, продовження — це відвоювання держави, а решта являється закінченням. Поки не буде незалежної Української Держави, доти розрішення земельної справи лежатиме в площі колонізації Місісонеу, Чако, Парагваю, Бразилії, Канади і т. д.

Вдаватися тепер в подробиці над способами розподілу землі та розводити дискусії на цю тему, — це б значило зачинати справу з кінця з явним заміром її заплутати та ускладнити. Натомість питання, яким способом об'єднати українців в силу кермовану одною волею і тим боездатну, є корінною проблемою української земельної справи.

Спосіб цей знайдений в формі класократичного устрою Української Держави і класової організації сил. Він є органічний, бо виходить зі співпраці та рівноправности класів і суспільних груп. Він допускає до кермуючої участі в утворенню держави охлократію, полишаючи їй державний апарат та оборону і залежність лише безпосередньо від Гетьмана. Цим останнім забезпечується її рівноправність з класовими організаціями. Інтеллігенція, з якої так часто виходили кадри демократії в моментах її спроб захопити владу, також має в класократичній державі кермуюче і почесне місце. З одного боку вона має свою класову організацію і представництво в Вищих Державнім Органі і по друге признаний за нею авторитет і незалежність у всіх областях духовної творчости.

Обовязком кожного українця є відчувати свою відповідальність і обовязки перед Рідним Краєм та Народом і активно приложити свої зусилля в тім напрямку, який єдиний може привести до нашої Великої Мети.

ЗАГРОЗА ФАШИЗМУ.

(Під власного корисподента)

До Комітету Плуга і Меча.

Обрацаюсь до Вас з письменною заміткою, що в такий відповідаючий момент політичної ситуації нам не можна сидіти, склавши руки, та ховатись по кутках, бо урємя не стоїть. Нам треба обстоювати національний фронт єдності і виступати одкрито проти фашистів, бо тепер це наш головний безпощадний враг, що не тралізує наші сили.

Комунізм вже ізгубив всю проникательність робочого класу і фікціонірує тільки за гроші. Хто має прахтику на чистий розговор по нашому нащот робочого класу, може получат добре жалування, але жиди до нашого язика так само вже сильно насобачились. На їхню вечеринку як і попаде який, то більше з Галіції, вони ще того добра не закоштували, — нехай нюхають. Но я там уходів добре не знаю.

А за фашистів можу все окуратно списати, бо бачив на собственні очі. Поміщеніє їм дає на каже *) Бельграно Легіон Цівка Радикал. Він также жидів не любить. А їхній завідуючий донський козак, но коли він зі своїми не держить марки, а фігурує на кацапа, так із нього, мабуть, такий козак, як із кляча батіг.

Як прийшов я туди, бачу, все наші люди, а по більшій часті даже знакомі. Вся Пунта Осина і окресности в повнім суставі.

Той Гмитро, забув я його фамилію, що в штундах був, сидить у первім ряду. Недалеко бачу Сергій, що в Молочая хліб розвозить. Андрей, которий з одним комуністом має тажер **), так само засідає. Дальше, бачу, Іван, що в Просвіті мельника грав. Словом, сказати коротко і прозочно — повний комплет.

А орательствує один, я думаю він був прапорщиком, мабуть даже з Житомира, по всіх правилах сказати полячок, тільки йому видко в Аршаві не дали ходу, потому, він там все одно приший кобилі хвіст. Дак він подався сюди. Так, як Ви об'ясняли, то по рикомєндації Липинського виходить вроді наш чоловік, одначе стра-

шенно уредний тип, сказати прямо — байсура ***) первий сорт.

Говорить він все по порядку, як воно було, є та має бути без усякого прип'яст'в'я, а потому предсідатель зачав викликати людей на премію, хто хоче говорити. Але всі мовчать, а цей полячок без уніманія, все пристає дальше, може хто має які опроси або замічанія. Мене нечистий смикнув за язика, я вихватився, а потім і сам був не рад. Встаю тай кажу: «Маю одно замічаніє».

Говору я, що раз ми тут пошти всі з України, то треба Вам, мати на це сочувствіє. Коли, кажу, Україна бориця за свої права, а Ви виставляєте фашицьку програму, то значить Ви фашисти недійствительні! Той, кажу, не може бути правильний фашист, хто не обстоює свою собственну націю проти інтернаціоналу. Ми можемо, кажу, одвоювати свої права тільки плугом і мечем у добрім согласії. Бачу я, люди, що ранше куняли, понаставляли вуха. Хочу я їм говорити дальше про гетьманську організацію, але цей полячок мене перебиває і не дає слова.

«Дозвольте, каже, вас іспитати, чоґо ви прийшли сюди привокатірувать собрание і приносите аліменти розладу та автоґонізму в ряди фашицької солідарности. Ворога, каже, можна розбити тільки при єдности духа концентрованих сил, а ничуть росколом плуга і меча», і в такім роді пішов строчити дальше.

Бачу я, що він мене розбирає, можна сказати роздягає словами до наглости і дає неправильне освіщеніє. Сижу як на сковороді. Оглядаюсь на своїх, може, думаю, піднімуть яку опозицію. Але нема ради з бизсознательним народом. Сидять повилуплювали баньки, як совєцкі дилігати, ані пари з вуст.

Але потім один братішка зовсім незнакомий дав, спасибі, піддержку. Вз'яв слово і каже: «Я на таку інформацію несогласний. У нас Україна, говорить, не може мати ніякого недорозуміння, бо воно на пользу большевикам. Україні, каже, треба признати всі права, а потім вона з доброї волі пристане в самостоятельний союз до Росії, бо на нас сильно насядають поляки».

*) вулиця. **) майстерня. ***) сміття.

На Націоналістичні теми

Вихід першого числа нашого органу мусив би тішити всякого українця свідомістю, що нашого полку прибуває, що українська сила збільшується. Але на жаль він не викликав ніякого захоплення в націоналістичних колах. Навпаки на верхах помітне перне роздратовання. «Наш Клич» вмістив прислану з Європи і підписану інж. Селешком статтю, присвячену нам, яка є цілком ворожою.

П. Сел—ко пише, що наші аргументи безкритичні, мало критичні, або й зовсім не видержують критики. Отже тим цікавіше нам придивитись до його аргументів. Пише він так:

«Завдання брошури — пропаганда ідеї гетьманства, звязаного на жаль зі скоропадщиною... «Плуг та Меч» зразу опрелілює свою варність в укранській дійсности тим, що замість ідеї гетьманства пропагує скоропадщину.»

Виходить, що п. Селешко не мав би нічого проти гетьманства взагалі; йому тільки не подобається «скоропадщина» себ-то Ясновельможний Пан Гетьман. Виглядало б, що у п. Селешка проясняється потрохи в голові, що він повільно стає

прихильником монархічного способу організації сил, який перед тим націоналісти поборювали, і відступає від отаманського хаосу, що перед тим вони пропагували. Але то тільки так виглядає. Дайте п. Селешкові, якого хочете, кандидата, то він знайде в ньому хибу і буде його поборювати. А як поставити кандидатом самого п. Селешка чи п. Коновальця, то другі отамани будуть їх підкопувати. Чи п. Селешко може поважно думає, що якийсь з отаманів міг би бути кандидатом на монарха? Нехай поpróbують виставити полк. Коновальця. Чи не скаже на другий день Сушко: «а чим я гірший за нього?». Сціборський також є не аби яким талантом, та й сам Селешко помітно «вибивається» на отамана. А ще ж є й Ляхович. Навить тут в Аргентині Примак, маючи добру горлянку і будучи фаховим аспірантом, не відмовився від своїх аспірацій на голову держави.

Власне тому ми й зазначили в своїй відозві, що визнаємо своїм Верховим Провідником Ясновельможного Пана Гетьмана Павла, щоб уникнути отаманії і кандидатоманії та звязаного з тим хаосу.

Тут я костантірую, що він зводить розговор на Польщу, щоб того полячка пришпилити. І кортить мене послухати, але ж боюся, що як цей перестане, той знов зачне давати мені аргументацію. Вибрав я момент, плюнув і вийшов потихенько на вулицю. Що я буду з ним, думаю собі, канітель розводити. Він, видко, з того хліб їсть, і має до орательства повний опит і прахтику, ясно, що я його не посадю в калошу.

Але Ви, як знаєте історію та біографію і маєте більш уремя, пропечатайте їх у нашому зборнику і наведіть на них добру критику, щоб вони не знали куди носати. Треба також вияснити всім нашим бизсознательнім, що комуна і фашизм це все одно, раз вони виступають проти Гетьмана.

А кромі того треба до ніх ходити на зборання і давати від себе дискусію на їхню ризолуцію. Нащот Стрілецької Команди, що вона вже тепер присікається за

нечистий розговор, а потом зачне нас лаяти москалями, так не треба давати уніманія: нам аглічани не страшні. Саме главне дати раду з кацапами та жидами.

Може Ви ще не знаєте, що в Івропі заварюєця каша. В Іспанії підкинулась комуна і не можуть її видушити, але то не важно. Саме главне, то Гітлер таке добре огризається на совети, ше й присогласив на те діло японця. А Франція має між комисарами сродствеників і страшно за ніх оступаїця, але на неї безпремінно має вдарити тальян.

Поки там розгориця, ми мусимо зібрати свої сили докупи і виставити свою самостоятельную політику з Гетьманом проти Цара, советів та фашизму.

Ваш уважаємий сочувственник

Арсен Барабольський.

Авежанеда 24. 1. 1937.

П. Сел—ко заперечує за родом Скоропадських право та обов'язок державного проводу, бо, як він пише:

«Предківське право на провід державою мають в такій самій мірі рід Хмельницького, Дорошенка, Сагайдачного чи Мазепи, як і Скоропадського, а може навіть ще більше, бо історичні заслуги тамтих були куди більше, як Скоропадських.»

Ми не беремося судити, який рід мав більше заслуг перед Українською державою, ми лише знаємо, що ні один гетьман, не виключаючи Великого Богдана, Мазепи і навіть замученого москалями Полуботка, не був популярним між діячами такого гатунку як п. Сел—ко. Всі руйніники нашої історії з таким самим завзяттям, як нині це роблять різні Сціборські та Селешки, валили і підкопували державно творчу роботу гетьмаїв, не брідячись навіть допомогою зовнішніх ворогів України. Про Хмельницького та Мазепу збереглися і донині пісні, де їх ганьбиться, як ляхів і гнобителів народу, так само, як тепер націоналісти запевняють, що Я. В. П. Гетьман москаль, і не має іншої думки, як тільки віддати Україну на поталу Москві.

Що представники других гетьманських родів мають більше даних стати на чолі держави, ніж кождий з нас, цього ми ніколе не заперечували. Навпаки це дотепер постійно та вперто заперечували і заперечують націоналісти. Лише тепер у п. С—ка в наслідок якоїсь невиясненої ферментації в голові виринаються такі несподівані твердження. Але коли вже п. С—ко всупереч своїй ідеології змінив гнів на милість до гетьманських родів, то нехай же він признає, що фактично відновив своє право у 1918 році лише представник одного роду Я. В. П. Гетьман Павло і тим самим Він і Його Рід стали для тих українців, що не хотять на гвалт самі поставати головами держави, єдиною ідейною точкою опори, навколо якої можливе скупчення українських державно творчих сил.

Ми написали у відозві, що наколи б наш Гетьман був отаманом, а не класократичним монархом, то перше, що б Він зробив, прийшовши до влади, — це винищив других отаманів. У п. Селешка видно аж серце забилося при уяві, яка б

то була соковита картина. Тут він ясно, як два рази два доводить, що п. Гетьман конче мусив завчасу перестріляти тих отаманів, що пізніше зробили проти Нього повстання, себ-то Коновальця, Петлюру, Винниченка, Тютюнника і т. д. Дослівно він пише так:

«Для добра нації і свого роду Скоропадський повинен був нищити жорстоко всіх отаманів, щоб ратувати націю і державу перед знищенням. Гітлер знищив кількох бунтівників і вратував націю перед домашньою війною, яка була б пожрала мільйони жертв.»

З отаманської точки цогляду п. С. може й має рацію. Хто має на меті лише захватити владу, щоб нею втішатися за свою життя, не думаючи про будучину народу, а тримаючись засади, «після нас хоч потоп», як це робив Ленін і Сталін, той мусив би нищити всіх і вся не сотками, а мільонами. Що ж до прикладу Гітлера, то він тут не надається. Щоби винищити звичайних державних зрадників, що зломали присягу і звязалися з зовнішнім ворогом, для цього не треба бути конче Гітлером. Це робилося і робиться у всіх державах і всіх часах. Але ж в Україні за Гетьманства під цю категорію підходили лише де кілька осіб. Решта, як напр. Петлюра, були одвертими і чесними противниками існуючого ладу: вони не зражували Гетьмана, бо не обіцяли вірності, і таких були десятки тисяч, бо вся Україна була тоді соціалістичною. Що Гітлер таких не розстрілює в Сталінський спосіб, зайва річ доводити, бо напр. наці не вбили ні одного жида, а між ними Гітлер напевно має поважних противників. Підпалючі Рейхстагу також були випущені. Видно п. С. не потрафив, як слід, використати свого побуту в Німеччині, коли не бачить різниці між Гітлером і Сталіном, або якісь сторонні темні сили не дають йому теї різниці побачити.

Ми виразно розрізняємо демократію з вибраним президентом, охлократію з головою держави, що вибився наверх своєю талановитістю, та вірністю своєї військової дружини, як Цезар, Наполеон, і класократію з монархом, признаним в силу національної традиції. До кожного з цих трьох способів організації сил ставимо лише йому властиві вимоги.

Вимагати від демократичного прези-

дента бонапартизму, від класократичного монарха отаманства і деспотії, а від отамана легітимізму, консерватизму і традиції, — це те саме, що плакати на весіллі і танцювати на похороні.

Я. В. П. Гетьман перебрав владу тоді, коли демократична Центральна Рада кончала своєю смертю. Її у всьому переліцтовували большевики. Народ нічого не хотів слухати про «буржуазних прихвостнів» з Центр. Ради, які обіцяли землю, фабрики і все, а нічого не вміли дати, як це робили большевики. Тоді був час для українського Леніна, Цезаря чи Наполеона, але наші отамани були за дрібні для такої ролі, і Центральна Рада хиріла з години на годину, не будучи в стані ні вмерти, ні використати навіть тих невеликих можливостей, які дала їм присутність прикликаної ними чужої збройної сили в Україні. Я. В. П. Гетьман взяв владу в свої руки безо всякого поважнішого спротиву і майже рік тримав Україну в стані спокою і матеріяльного та культурного розвитку. Розуміється, що тримав би і далше, оскільки б отамани не зробили повстання. Воно вдалося, бо тоді без сумніву був їхній час. Шкода лише, що вони не були тими дійсними отаманами, за яких їх уважав народ, який за ними йшов. Історія простила б їм повстання і жертви, якби вони, перебравши владу, потрапили оборонити державу. Але на жаль між ними не знайшлося людини здібної зрозуміти завдання і виконати його.

Шкода також, що підростаючі отаманчики ріжні Сціборські та Селешки донині не можуть з'ор'єнтуватися в ситуації і вимагають від Я. В. П. Гетьмана того, що мусили зробити Коновальці і Тютюнники. Головний аргумент, яким націоналісти виправдують повстання і свою дотеперішню розкладову роботу — це «федерація», проголошена Я. В. П. Гетьманом. Це ніби послужило прелюдією повстання, в якому таку трагічну роль відіграв полк. Коновалець. Слід раз на цьому спинитись докладніше.

Що дійсна самостійність України могла, може і могти повстати лише після щасливого закінчення збройного конфлікту з Московщиною, а не в наслідок урочистих проголошень на Софійській Площі, це вже мабуть ясно і націоналістам. Що всякі заяви і декларації на пло-

щах, в церквах і перед пресою мають дуже відносне значіння, оскільки вони вимагають збройного потвердження, видно хочби з тодішніх урочистих заяв французького уряду, згідно з якими ціль війни була «мир без анексії і контрибуцій на підставі самовизначення націй». Ми мали нагоду бачити, як виглядав той мир.

Отже в той час боротьба за українську незалежність велася ще на ідеологічному та дипломатичному полі. В Києві перебувала Совітська дипломатична місія. Велася безконечні переговори, які ніяк не могли закінчитися. А тим часом Ленін з Москви викинув гасло «самоопределение народов вплоть до отделения» і пропагував його між українцями. Навряд чи Коновалець вірив в те гасло, а як що і вірив, то тепер напевно буде заперечувати, бо це б служило наявним доказом його духовної вбогости. Для здійснення цього гасла Московщина горячково формувала так звану «Таращанську дивізію» зі всяких кримінальних, та авантюрицьких елементів, для яких в Україні не було місця для попису. Уряд Я. В. П. Гетьмана зі свого боку оскільки дозволяли умови чужосторонньої окупації, підтримував формування добровольчих загонів з помосковленого да московського старшинства, щоби виправити їх на Москву. Для цієї мети була зформульована, а пізніше проголошена теза «федерації».

Момент був грізний і відповідальний. Доля України залежала не від декларацій провідників і не від партийних резолюцій, а від того, чи буде зайнята Москва і Україна дасть Московщині «федерацію», чи навпаки Ленін займе Київ і дасть Україні «самовизначення аж до відділення».

Для большевиків момент був також критичний. Для них було питанням життя і смерти не допустити добровольців на московську територію, бо тоді ще не було кадрів червоного старшинства і їхня військова команда була дуже ненадійною.

Виступ січових стрільців полекшив завдання большевиків. Січовики ввязалися в бій з добровольцями, а Таращанська дивізія залишилася в резерві і була вжита большевиками на те, щоб викинути Директорію з Києва.

Найголовніша роль і відповідальність в цій катастрофі припадає полк. Коно-

вальцеві, бо Винкиченко і Петлюра без військової сили повстання зробити б не змогли.

Полк. Коновалець поступив на гетьманську службу, як лояльний старшина. Йому був довірений значний відділ війська — загін січових стрільців. Маючи в своїм розпорядженні військову силу і зброю, полк. Коновалець в цей критичний для Української Держави мент виступив проти своєї влади, фактично солідаризуючись з владою ворожою, бо середини в той мент не було: або за Україну і Гетьмана, або за Московщину і Леніна.

Успіх був не аби який. Гетьманський уряд був повалений, навіть сам П. Гетьман опублікував заяву, що складає з себе владу. Цього останнього вчинку націоналісти мабуть ще й сьогодні не розуміють. Поки були німці, за життя своє П. Гетьман міг бути спокійний, а коли б навпаки і попав в отаманські руки, то ніякі заяви нічого б не помогли. Отже на що це було зроблено? Ми сумніваємося, щоби Я. В. П. Гетьман симпатизував з повстанцями. А тим часом все, що він зробив виходило їм на руку: узаконювало перехід до повстанців сердюцьких відділів і цілого адміністративного апарату, позбавляло можливості призначені для Московщини добровольчі формації виступати в Україні, як влада, підчиняло повстанцям закордонні представництва і віддало їм до розпорядження великі закордонні фонди держави. Як бачимо його почуття до Української Держави стояло вище ніж особисте відношення до отаманів - вороголюбників. Це може бути дуже гарним прикладом для всіх отаманів, коли вони його здібні зрозуміти.

Але заволодівши Київом, отамани побачили, що на «самоопределение» не заноситься. П. Селешко обвинує Я. В. П. Гетьмана, що він не розстріляв полк. Коновальця. Можемо потішити п. Селешка запевненням, що п. Коновалець сам себе розстріляв після того, як, викинувши у зрадницький спосіб гетьманський уряд із Києва, він негайно передав столицю і всю Україну Московщині.

Пан Селешко пише, що як би Я. В. П. Гетьман упав в боротьбі з отаманами, то для роду свого залишив би беззастережне моральне право на провід Україною. Боїмося, що в такому твердженні крім

націоналістичного етосу, є добра доля звичайної горячки. Може, хто зі Стр. Громади і повірить, що є, чи буде колись на світі такий отаман, який убивши батька, признає за сином і потомством право на провід державою. Ми в такі байки не віримо.

Крім того смерть у братовбийчій боротьбі важка, а головне непотрібна. Інша справа, як би то була боротьба з зовнішнім ворогом. Власне перед полк. Коновальцем по заняттю Києва стояла задача «або здобути або вдома не бути», бо він мав перед собою зовнішнього іковічного ворога і мусів боротися з ним до останнього. Він того з якихсь астрологічних причин не зробив. Отже п. Селешко на нашу думку принижує п. Коновальця, коли звільняє його від найменших вимог вояцької честі, а натомість ставить цілком не оправдані вимоги до політичних противників. Чи не помагав п. С—кові часом п. Сціборський у тій статті, бо ми натикаємось на ті самі москалізми, як «опреділяє», «пожрала» і т. д., на які терпить п. Сціборський з дитинства і яких не міг чути п. Селешко на своїй Долинщині. Коли так, то для нас ясно, чому він такий безплощадний до полк. Коновальця. Можливо також, що це простий недогляд при перекладі з московського.

Слід підкреслити, що полк. Петлюра мав на полк. Коновальця свій особливий погляд. Він при першій нагоді відшив спритного полковника від війська і п. Коновалець виїхав за кордон задовго до того, як скінчилась в Україні збройна боротьба.

Що до єдиного національного фронту, то п. Селешко пише:

«Національний фронт зі Скоропадським на чолі... Видно ж кождому, що нині який небудь зліпок, як би він себе не називав, ніяких виглядів на успіх не має. Навпаки такі фронти ведуть до так званих «народних фронтів», керованих Москвою».

Нам такого не видно. Навпаки нам видно, що всяка ціль може бути досягнута тільки об'єднаними сконцентрованими зусиллями. Що до «народних фронтів», то дійсно їх Москва формує з великим завзяттям, але п. Селешко бачить в них не те, що треба. Найголовніше їх завдання — це розколоти ворожу силу на два себе взаємно побороючі табори. Те, що роб-

лять націоналісти, ми розглядаємо як намагання за рецептом комінтерна розбити українців на два непримиримі табори. Тому власне стільки крику на все, що не націоналістичне, на гетьманців, церкву, Просвіти, Луги і т. д.: Відсиля і побороення Фронту Національної Єдності, започаткованого в Краю націоналістами патріотами.

Для нас це і не дивно. Ми дуже добре знаємо, що після Києва для полк. Коновальця немає іншої дороги, як та, котрею пішли Тютюнник, Винниченко, Грушевський та Петрушевич. Нехай потішає себе гадкою, що ніхто не бачить, як далеко він зайшов. А що до п. Селешка, то ми знаємо, чого від нього можливо чекати після політичної школи, яку він пройшов у Петрушевича.

Слід спинитися також на таких твердженнях:

«Твердиться в брошурі, що для того, щоб націоналісти відвоювали і оборонили державу, треба відповідних передумов. Не кажеться, хто має їх створити. Для кожного націоналіста ясно, що такі передумови повинен створити він сам... Як аргумент проти націоналізму видвигається твердження, що на СУЗ. нема націоналістичного почуття; що там націоналістичний рух неможливий. Отже якщо нема національного почуття на СУЗ, то треба його створити, а не сидити з заломленими руками, як гетманці.»

У відповідь можемо сказати, що коли гетьманці не вправляються у вигуках «Ганьба зрадникам» на всяких святах, не нищать язиком поляків та большевиків на зборах, у неділю після обіду і не спеціалізувалися на збиранні фондів, які невідомо куди діваються, то це ще не значить, що вони нічого не роблять. Ми не хочемо торкатися пам'яті героїв, що зложили свої голови за Вітчизну під проводом націоналістів. Для нас всяка кров пролита за Україну є свята, незалежно від того, чи герой стояв під наказом геніального провідника, чи нездари або навіть зрадника. Ми клонимо голови перед пам'яттю поляглих. Але п. Селешкові, як і цілому проводові націоналістів ми мусимо підкреслити, що розмір праці вимірюється не кількістю жертв, а досягнутими здобутками. Коли ж п. Селешко вже тепер так пишається тею працею, що ведеться проводом, то вільно нам спитати,

якими ж дійсними і реальними здобутками для українського народу може похвалитися провід крім численних жертв та майстерно поставленої організації збору засобів на визвольний фонд?

Що ж до нашого твердження, що на Сх. Укр. Землях нема націоналістичного почуття, а на Зах. Укр. Землях воно за слабе, щоб захопити собою і об'єднати масу, то ми його і тепер повторюємо, та зрештою того не заперечує і п. Селешко. Він тільки настоює, що треба його робити, що всякі передумови треба творити. А ми думаємо що будувати треба на тому, що є, а не на тому, що мало б бути.

Нема на Українських Землях расового націоналізму, або він за слабкий, то можна обійтися без нього. Коли нашому хліборобові незрозумілий кочовничий і екстеріторіяльний націоналізм, який ми бачимо у жидів, основоположників расизму, то є націоналізм осілий хліборобський. Наш хліборобський націоналізм називається патріотизмом. Для нас нація це не сукупність лише людей одної крові, бо хто зна, чи й сам п. Селешко зможе довести чистоту свого українського походження, а навпаки для нас це людська маса звязана спільною територією, історією і нахилами до певних своєрідних форм співжиття. Тут походження грає ролю відповідну його значінню, але не покриває собою всього.

Нація це «патрія» себ-то територія і народ в певних формах спільного життя, а наш націоналізм — це патріотизм. Ми певні що до оборони своєї землі стане багато більше людей ніж до оборони расової фікції. Правдивість нашої державно-організаційної концепції найбільше видно тут в Аргентині. Аргентинські націоналісти не створили ні одної креольської партії. Навпаки вони расовий момент відсувають на задній план, бо знають, що він вніс би заколот. Рядом з націоналізмом кріжо повстав би націоналізм гажего, італіано і навіть украньяно. Тому власне тутешні націоналісти співчують чужій їм по крові Стрілецькій Громаді замісто того, щоб її цькувати. В Німечині расовий націоналізм є об'єднуючим, бо расова стабілізація Німецького народу вже закінчилася. В Україні расова засада привела б до повстання і самоослаблюючої боротьби кількох націоналізмів, тому ми вважаємо, що в основу

державної організації українського народу треба поставити засаду не расового, а інтегрального націоналізму, яким є патріотизм, любов до землі та історії предків.

Займатися насадженням націоналістичного почуття, щоби потім на ньому базувати державно організаційну роботу, це виглядає так, як намагання комуністів сграбувати всіх, щоби вони поставали пролетарями, а потім творити пролетарську державу. Але большевики знали, що робили, що ж до націоналістичного прсводу, то в цьому можна сумніватися.

П. Селешко має велике недовір'я до Я. В. П. Гетьмана, як Монарха, бо п. Гетьман ніде не склав особистої заяви, що він є явним ворогом Московщини, а заяви в Бюлетенях та ріжних гетьманських органах його не задовольняють. Всі образи та зневаги, які висловлені в статті проти нашого Гетьмана ми розглядаємо, як зроблені особисто кожному з нас. На це ми не можемо реагувати в якийсь спеціальний спосіб, бо знаємо, що на лицарство і джентльменство, про які він так багато пише, має п. Селешко якись особливі ближче нам незнайомі погляди. Але найбільшою образою для нас було б, як би Я. В. П. Гетьман реагував в якийсь небудь спосіб на ту писанину і ті вимоги. Вільно нам спитати для якої ціли вимагає п. Селешко таких заяв, коли до того ще твердить, що скоропадщина вже належить до історії?

Чи не вискакує часом яка младороська група з большевицької борозни і чи не потрібні часом большевикам якоїсь гучної заяви з українського боку, щоби залякати младоросів, що цілість «єдиної неділимої» загрожена, та піддати їм завзяття.

Ми, що прийшли до П. Гетьмана, щоби спільно з ним і під його проводом працювати для визволення нашої Батьківщини, маємо таких заяв більше, ніж потребував би п. Селешко для своїх таємничих цілей, і можемо їх показати всякому, хто виявить свою волю до творчої співпраці з нами, а не до руйнування нашої праці і хамського плюгавлення наших духовних вартостей.

Ми мусили цим разом докладніше спитатися на полемиці з отаманією. Це зроблено на те, щоби наші читачі не подумали, що ми тому мовчимо, що признаємо

їм рацію, і що вся їхня писанина проти нашого Гетьмана дійсно має під собою якусь підставу. На будучину нам доведеться не звертати уваги на ті лайки (вони зрештою все ті самі і заявлені до нудоти), бо всяка сварка, яку націоналісти намагаються викликати, обкидаючи болотом наш Провід, надзвичайно тішить большевиків і поляків, а ми не маємо такого бажання, як націоналісти, робити їм цю втіху.

Большевики знають, що їх судний день недалекий. Наближається великий мент, коли всі українці мусять, як один, стати в ряд і «здобути волю, або дома не бути». Відсунути того менту комуна не в силі, отже вона робить те, що може: намагається роздути взаємні сварки українців до такого ступіня, щоби у Великий День Испиту українці не кинулися єдиним фронтом, одностайно на ворога, а навпаки кинулися перегризати собі взаємно горло у сварці, за те який ворог гірший, хто з нас справжній Українець, а хто перевертень і т. д.

Але ми віримо, що є річі неможливі також і для наших ворогів і що наш високіший ідеал Незалежної Соборної Держави Української здійсниться силами ще нашого покоління наперекір ворогам зовнішнім і внутрішнім. В тій вірі черпаємо свою силу для дальшої боротьби. (А. Б.).

За підписаних на заяві: Будуймо і т. д.

Н. Симоненко, Голова.

І. Черевниченко, Секретар.

« ЖІНОЧА ДОЛЯ »

Часопис для українського жіноцтва.

Передплата на 1937 рік для заграниці на

1) «Жіночу Долю» (саму) на рік	2	ам. дол.
2) «Жіночу Долю» і «Жіночу Волю»	2.50	ам. дол.
3) «Жіночу Долю» і «Світ Молоді»	2.50	ам. дол.
4) «Жіночу Долю», «Ж. Волю» і «Світ Молоді» — — — — —	3	ам. дол.
5) «Жіночу Волю» (саму) — — — — —	1	ам. дол.
6) «Світ Молоді» — — — — —	1	ам. дол.

Адреса:

Żinocha Dola

Ul. Zamkowa 37

Kolomyja, Polonia

Др. В. Коростовець.

РОСІЙСЬКА ПОЛІТИКА ДО І ПІСЛЯ ВІЙНИ.

Зміст доповіді зроблено в Лондоні в Royal Asian Society та в Unionist Convassing Corps в жовтню 1936 р.

Історія — це політика в минулому, а політика — це історія сучасності. Щоб розуміти політику, треба розуміти сучасність, треба бачити події в правильній перспективі. Для цього потрібне вичерпуюче знання фактів історії.

Треба знайти правду, бо постійно чуємо лише загальники, як: «демократія», «колективна гарантія безпечности», «визнання трактатів», «самовизначення народів» і т. д.

В дійсності: грабунок стали називати «соціалізацією», війна обернулася на «громадянську війну», невтручання обернулося у втручання в справи іншої держави і т. д.

Брехлива пропаганда, що виходить з закордонного джерела, доводить маси до гістерії...

Все це наслідок незнання правди. Коли в звірнці над кліткою з ослом стоїть напис «лев», то треба вірити не написові, а своїм очам. Тепер на світі дуже мало країн, де написи відповідають суті, а найбільше це відноситься до ССРСР.

Характеристика царського режиму.

Щоб зрозуміти політику царської Росії, треба не забувати, що це була абсолютистична держава, що спіралася на військову і поліційну силу. В цій державі було 48 ріжних національностей, — ріжних своєю історією, своїми традиціями, мовою й релігією. Було там до 10 релігій.

Управління находилося в руках тонкого прошару бюрократії. Середнього прошару, як сформованого вповні класу, не існувало. Його місце заступала деклясована група, що звалась «інтелігенцією». Вона була позбавлена державницьких здібностей і постійно перебувала в опозиції до імператора.

Російська імперія континентальна. Її методи протилежні до метод колоніальної імперії. Вони полягають в завойованню, анексії, упокоренню захоплених країн. Там нема українців, татар, фінів — усіх називано просто росіянами. Її тактика в зовнішній політиці — союз з сусідами своїх сусідів і ворожнеча з власними сусідами.

Метода колоніальної імперії інша. Вона поширюється як комерційне підприємство, додержує умов, признає права за місцевим населенням, буде звязок з окремими частинами на обопільних вигодах.

Петро I-ий, віднявши в Церкві Главу (Патріярха), підпорядкував її синодові, що призначався царями. Таким чином Церква на ряду з поліцією і військом стала знаряддям у руках влади.

Петро I переніс столицю з азійської Москви до космополітичного Петербургу (нині Ленінград) сполученого морем з Західною Європою. Росії потрібна була від Європи техніка, щоб озброювати армію, а не гуманітарні думки, але це вікно в Європу через Петербург влада могла відчиняти й зачиняти, щоб не допускати революційних ідей. Ленін зачинив вікно до Європи, перенісши столицю назад до азійської Москви. Ленін відбудував азійську абсолютистичну імперію.

Значна частина служилого класу Росії ненавиділа європейські гуманітарні ідеї. Середній прошар хтів їх перенести до Росії, але був заслабий. Обидві сторони бажали війни. Але надії їх обидвох завели. Революційні події знесли обидві ці групи та очистили місце для влади Леніна.

Етичні основи царської імперії

Кожний режим має свою власну етику і моральний кодекс, які пояснюють стремління, політику й цілі того чи іншого режиму.

Який моральний кодекс царської Росії і її пануючого класу?

По-перше, вони претендували, що підтримують істинну релігію — греко-православну російську церкву.

По-друге, вони твердили, що вони провідники впливів європейської вищої раси на варварів і цим виправдували стремління російських царів до завойовання територій варварів.

По-третє, царська Росія вважала, що є покликаною боронити Європу від наполеонівських революційних ідей і для того має завдання боронити і зміцнювати принцип богопомазаної, дідичної монархії. Для того був заснований «Священний Союз» на Віденському конгресі, для того ж послано російську армію на підтримку законного австрійського монарха проти мадярських революціонерів у 1848 році.

По-четверте, славянофільська ідея, ідея протекторату царської Росії над всім славянством, справдання експансії царської влади на Балкан, щоб відреставрувати хреста на Святій Софії в

Царьгороді, щоб визволити християнське населення зпід влади невірних.

Остання ідея домінувала в російській політиці аж до самого 1914 р. Революція 1917 року знищила разом з режимом і опозицію Його Величності — Думу. Це показало, що її звязок з народом був слабкий. Маса, що віками звикла підлягати необмеженому абсолютизму, були пригноблені й політично пасивні. Це використав Ленін.

Під Леніном.

Прелегент наводить зміст своєї розмови з Леніном у Цюриху в 1908 р. Ленін знав, що селянство в Російській імперії здебільша неграмотне і добровільно не згодиться на соціалістичний режим, та він вважав, що коли цар з 300 тисячами аристократії може правити цією країною, то чому він — Ленін — не зможе зробити того ж самого, зорганізувавши 300 тисяч своєї аристократії з робітників. Ленін розумів, що експеримент цей буде коштувати пролива крові і вважав, що соціалістична влада дозго не вдержиться та що по ній прийде реакція. Але він також висловлював думку, що реакція ще ліпше підготує ґрунт для другої соціальної революції, та що задля такого експерименту не шкода й пролиття багато крові.

Ленін взагалі виключав якубудь еволюцію, визнаючи одну тільки методику — революцію. Ленін пізніше здійснив свій плян, зорганізувавши своїх триста тисяч аристократії в комуністичній партії і в відділах ОГПУ. Для внутрішньої політики він взяв гасло — самоозначення народів на території ССРСР. Для зовнішньої політики гасло — визволення поневолених народів в інших країнах. Це останнє і означає світову революцію. Її мають підтримати робітники цілого світу в імя клича: «пролетарі всіх країн єднайтеся». Ця світова революція має здійснитись під проводом III Інтернаціоналу, виконавчим органом якого є совітська влада. Диктатор Сталін, — це не член уряду, але голова III Інтернаціоналу.

Коли Ленін міцно захопив до своїх рук владу, він довів, що гасло самоозначення народів є порожніми словами. Хоч § 3 совітської конституції давав кожному народові право виступити зі складу Союзу, але 17 червоних дивізій і 100 тисяч війська ОГПУ, що окупує Україну, недвозначно показують у відношенні до України реальне значіння цього параґрафа.

Комуністична молодь, що виросла за комуністичного режиму й ніколи не бачила іншого, ще більше вірить у світову революцію, ніж старі більшовики. Для них світова революція — це ціль життя.

Знову, як і за царського режиму, відсутність у большевицьким режимі середнього класу.

Ряля середнього класу.

В Західній Європі революції завжди зупиняє середній клас. Він повертає сили революції в конструктивний напрямку і тим рятує країну. Наполеон, стягнувши до армії весь революційний намул, розпорочив її по всіх бойовищах Європи й Африки, а тим часом середній клас приводив Францію до порядку. «Код Наполеона», захищаючи принципи середнього класу, стабілізував принцип власності, відокремив церкву від держави, дав нації об'єднання, що його висловом є патріотичний гімн — «Марселеза».

В Німеччині середній клас під проводом Гітлера привів до національного відродження. Гітлер рятував не саму тільки Німеччину, а й цілу Європу від большевизму.

Він підніс значіння середнього класу плебісцитарною системою, приватну власність протиставив комунізмові, національну ідею — інтернаціоналізмові, релігію — аморальному безбожництву.

Совітська Росія в тенетах екстремізму.

Совітська влада — це максимально централізована, військово-поліційна, на зразок азійських деспотій організована влада. Ленінська аристократія — це тоненький прошар пануючого класу, що править і гнітить народи терором. Немає середньої верстви, що одна б могла зменшувати й регулювати скрайні ідеї та цілі необмежених володарів життя й майна 160 мільйонної людности Совітського Союзу. Влада щораз більше централізується в Москві. Ленінська аристократія мусять мати при собі величезну добре озброєну військову силу. Для світової революції потрібна сильна армія. Арена діяльності занадто обширна навіть для модерно устаткованої армії. Відси надзвичайний розвиток червоної авіації й приготування до хемічної війни. Цими справами займається крім червоної армії ще й масова організація «Авіохім». Останій, затверджений вже проєкт, організація нових п'ятих авіаційних корпусів по 850 авіо-машин при кожному. По одному корпусу в Україні, на Кавказі і над Волгою (резервовий) та два на Далєкому Сході. Ціла Радянська Спілка обертається в військовий табор.

Два вождя.

Експеримент совітської революції відбувається під кермою двох вождів — Троцького і Сталіна. Без огляду на тертя, їх об'єднує одна ціль — світова революція. Сталін на чолі III Інтернаціоналу, що кермує цілою акцією світової революції. Між ними поділ сфер впливу. Сталін контролює експанзію на схід. Троцький має під своєю кермою

терен Європи. Ще в 1924 р. ССРСР підписав з Хінамі угоду, що визнає Монголію невіддільною частиною Хінської Республіки. А в 1934 році Сталін робить угоду з Монголією про військову підтримку її, як самостійної народної радянської республіки.

Загальний план праці такий:

1. Поширення комуністичних ідей у некомуністичних країнах.

2. Забезпечення III Інтернаціоналові підтримки з боку зближених до комунізму сил, — для того союз II і III Інтернаціоналів і творення «Народніх Фронтів» у демократичних країнах.

3. Творення під сфальшованими вивісками особливих організацій, щоб легше входити в ворожі табори для їх розкладу.

Так відомо, що за кордонами ССРСР існує міліонова українська еміграція, непримирима до большевиків, що сильно проти них працює. Давня історична традиція українства об'єднує їх у протикомуністичній акції і робить з українців елемент непрístupний для розкладових большевицьких впливів. Тому створюються різні «українські бюро», «комітети» з участю осібників, вязничні рекорди яких у цій країні досить відомі; їх завдання — прикривати українською назвою розкладову роботу Інтернаціоналу.

Закордонна політика червоних.

Совітський уряд — це виконавча влада в руках III Інтернаціоналу. Ціль його закордонної політики — розбити Європу на два ворожих собі табори. Приклади:

Совіти підписують Рапальську угоду з Німеччиною, щоб разом поборювати Версальський трактат. Німеччина за це дає Совітам кредити й технічну поміч. Прихована ціль Совітів — викликати конфлікт Німеччини з Антантою. Приязні відносини з Німеччиною використовуються для комуністичної пропаганди. Наслідки: перед приходом до влади Гітлера в маркєвській Німеччині 5 мільйонів голосує за комуністів і коло 2 мільйонів боевиків має «червоний фронт». Професійні організації Німеччини в руках Москви. Страйки, кризаві розрухи, проповідь аморальности, руїна родини, поширення атеїзму. Все це досягнуто за великою поміччу жидів зі Сходу.

В останню хвилину Гітлер рятує Німеччину від червоної пошести. Побачивши це, Совітська влада відразу перекидається на бік творців версальських пактів. Союз Совітів з Францією і Малою антантою.

Жвава протинімецька агітація в Чехії, Румунії і Франції і енергійна комуністична пропаганда в союзників цих країн та на Балкані. Болгарський комуніст Дімітров призначається вождем III Інтер-

націоналу. Разом з цим совітський уряд енергійно підтримує Турцію в справі милітаризації проток. Чорна море стає внутрішнім морем для совітів, захищеним від інтервенції ворожих сил. Абе-сінська справа дає совітам нові надії на збройний конфлікт в Європі.

Троцький організує IV Інтернаціонал. Щоб довести, що він не має нічого спільного з III Інтернаціоналом інсценізується в Москві «процес троцькістів» проти Камєчева та Зіновєва. Є відомости, що засуджені на кару смерти по цьому процесі були живі ще у чересні, хоч у «Правді» було повідомлення, що всіх засуджених розстріляно 25. VIII. Зміна Ягоди на посаді голови ОГПУ показує, що він викликав проти себе невдоволення тим, що деякі відомости дісталися за кордон.

Внутрішня політика в ССРСР.

Прославлений п'ятилітній план виконано тільки в відношенні до розбудови милітарної совітської індустрії. Величезна сітка каналів для комунікації закінчується будовою. Вся політика вказує, що підготовки йдуть повним ходом для експансії в напрямку Центральної Азії. Праве крило на Українській Землі впирається в Чорне море. Ліве — в Монголію і Туркестан. Центральний пункт — Москва. Урал, Магнітогорск, Кузнецьк — центри милітарної продукції. Важніші пункти матимуть з Москвою звязок системою каналів. Сотки тисяч рабів, покараних невилітництвом переважно за спротив колективізації, будують цю совітську «піраміду» для московських фараонів. Мільйони людей вже знищено варварськими умовами праці. Всі ці затії вимагають величезного внутрішнього напруження сил. Відповідно до цієї потреби організовано господарство і цілий внутрішній невилітничий режим совітів.

Відповідно пляновано ціле хліборобство. Індивідуальне господарство знищено. В державних господарствах («совхозах») і в колективізованих хліборобських кооперативах («колхозах») встановлено одноманітну оплату праці натурою з розрахунком півтора кілограму хліба за робочий день. Встановлені норми праці такі, що середній робітник при найбільшій напруженні може виконати одноденну норму за півтора дні. За рік, як показав досвід, робітник виробляє 210 — 280 трудоднів, жінка не більше 170. Ставки «продналогу» дуже високі, виробляються на рік вперед і нізачо не зменшуються при лихій врожаю. Колхозни не мають власних машин — мусять їх наймати від державних машиново-тракторових стай. Крім того колхозни оплачують всю адміністрацію і контролю, сільських учителів і т. д. Все це виплачується натурою. Після виплати податків і

всіх цих застатостей, після відрахування продуктів у посівний і резервний фонди, решта врожаю розділюється по трудо-днях. За даними «Ленінградської Правди» і «Соціалістического Земледіля» за вересень 1936 в біжучім році середня платня за трудо-день виносила 200 грамів хліба. Значить більшість хліборобського населення України на голоднім режимі.

Пролетарський сектор у Світських господарстві характеризується слідуєчими даними, взятими з світських опублікованих джерел:

Робітник в хліборобстві одержував місячно до війни 240 — 300 кгр. хліба, тепер — 130 - 150 кгр.

Служачий при домі до війни місячно одержував 120 - 140 кгр. хліба, тепер 75 - 125 кгр.

Необучений робітник в індустрії до війни місячно 380 - 480 кгр., тепер 112 - 138 кгр. хліба.

Робітник при фарбуванні до війни місячно 600 - 1.200 кгр. хліба, тепер 150 - 250 кгр.

Чорноробочий до війни мав місячно 1200 кгр. хліба, тепер 225 - 375 кгр.

Продавець у крамниці місячно до війни 600 - 3000 кгр. хліба, тепер 100 - 375 кгр.

Інженер до війни місячно одержував 6400 - 8000 кгр. хліба, тепер 1875 - 2500 кгр.

Директор фабрики до війни місячно одержував 16000 - 60000 кгр., тепер 1875 - 2500 кгр.

Про пролетарські злидні писав голова англійських професійних спілок Цитрін, після подорожі по Україні, що «середній безробітний в Англії краще оплачений, ніж середній робітник в пролетарській країні».

Ми чули багато хвастощів світів з приводу системи так званої «Стаханівщини». З світської преси виходить, що «стаханівців», себто робітників, що виконують високі світські норми праці, влада так добре нагороджує, що вони можуть купляти автомобілі і т. інше. Що це таке за «світські норми праці» і чого варті хвастощі світів видко з такого хоч би прикладу: в буряково-цукровій промисловості занято всього понад 2 мільйони робітників, з них за минулий рік досягли упривілейованого становища «стаханівця» тільки 169 робітників. На тих, що не виконали норми праці, падають штрафи і кари в геометричній прогресії.

Згадуються жорстокі слова Леніна про селянина, як головного ворога соціалізму. З певністю можемо сказати, що насьогодні в ССРСР ворогами соціалізму є не тільки селяне, але й індустріальне робітництво. Добре всім заосмотрені в ССРСР є тільки члени комуністичної партії, червона армія, ОГПУ, як головні знаряддя для проведення світової революції.

Обман.

В головах європейців не малу плутанину зробила одна світська інституція — т. зв. «Інтурист». Ця організація має завдання не тільки улаштувати подорожі по ССРСР, але й вести пропаганду. Подорожнім показують тільки те, що для світської влади потрібно. Обскакавши за три тижні одну шесту земної поверхні такий європейець - турист повертає зачарованим і зараз же лише 2 томи оповідань наочного свідка про ССРСР. Здебільшого це тільки збірка відомостей зручно підсунутих «Інтуристом», які свідчать про повне незнання правди автором - туристом.

Такий турист оповідає нам, що «світи повертаються в нормальну демократичну республіку. Докази такі:

1. Нова світська конституція.

2. Інститут шлюбу відновлено вповні суворими принципами. Розводи утруднені (Правда, Ленін залишається ідеологом, єдиним і непомильним, а Ленін дав формулу, що шлюб це тільки інститут для статевих зносин і його так треба трактувати).

3. В колективних фермах дозволено їх членам мати дещо приватної власності, як корову, телицю, три барани, трохи курей і навіть де кілька фруктових дерев.

В дійсності всі ці аргументи цілковито безвартісні, брехливі. В дійсності вся влада залишається в руках ленінської аристократії, зорганізованої в комуністичній партії. Влада — абсолютистична. Ніякої свободи немає та й не може бути без приватної власності в повному розумінню цього поняття. Незалежних суддів також немає, що найліпше показує хоч би суд з приводу відомого Віккерсовського діла, або останій процес троцькістів. Комуністична партія все ще сильна й активна. Як тільки Сталін побачив, що зорганізована в «Комсомолі» молодь, щодалі тим більше стає антибольшевицькою, він позбавив цю організацію політичного значіння.

Інститут шлюбу почали світи регулювати не як соціальну й моральну форму, а виключно для досягнення певних матеріальних цілей: зменшити видатки держави на безпритульних дітей, зменшити нахил робітництва до мандрювання. Суворя заборона колхозникам мати власну зброю, ярмо і віз і надалі залишається в силі.

Думка про можливість еволюції світів вже за першої НЕП-ки в 1923 - 24 роках принесла великі розчарування тим, хто їй повірив, обзавівся власним господарством та дещо надбав. Надбане зконфісковано, а легковірний його власник вже давно загинув в заслання.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЖИТТЯ.

На представлення Управи Українського Союзу Гетьманців Державників в Аргентині «Плуг та Меч» Гетьманська Управа призначила П. Івана Андрушенка своїм представником на Республіку Аргентину.

В зв'язку з від'їздом до праці на провінцію скарбник Союзу п. Мик. Черноіваненко склав з себе обов'язки. По ухвалі Ради Союзу скарбниця доручена інж. Спиридону Цапенкові, який перебрав на себе обов'язки дня 1 листопада 1936 р.

Доля колишніх концесіонерів, що легковірно кинулися з своїми капіталами в ССРСР, як в обіцяну землю, та потім були наражені на конфіскацію всього, що принесли, повинні навчити й легковірних чужинців.

Всі ці заходи совітської влади є тільки заходами тактичними, — для досягнення своїх власних, зв'язаних з основною ідеєю всесвітньої революції, цілей.

Тріщини в совітській системі. Промінь надії.

Совітська дійсність має назагал вигляд безнадійний й сумний. Жадної перспективи конкретного поліпшення. Совітська влада і система видаються сильними, як ні яка інша влада й система на світі. На щастя це тільки так видається довірчивим чужинцям, що легко піддаються облуді совітської пропаганди.

Коли довго й уважно слідкувати за життям в ССРСР, то вже тепер можна зауважити глибокі тріщини в совітському моноліті. Вище згадано про опозиційні настрої вихованої в умовах совітського життя, під знаком матеріалістичної марксістської ідеології, молоді. Ця молодь прагне кращого життя, якого ні соціалізм, ні комунізм дати не можуть.

Масовий спротив інженерно-технічного персоналу в Донбасі заведенню «стаханівщини». Коло 800 інженерів і техніків тут прогнано з посад. Ці люде ризикують своїм життям за інтереси дорученого їм діла й робочого люду. Це чесні люде. Як бачите, їх так багато серед цього нового совітського середнього класу. В тому самому Донбасі в оборону інтересів робітництва проти «стахановщини» виступають індивідуально робітники, як виконавці актів терору проти совітської адміністрації.

По колхозах серед примусово колективізованих хліборобів напружені настрої. Влада ясно бачить, що існуючий комуністичний режим тримається тут виключно одним примусом.

Вогнище невдоволення — в Україні. Тут вікова традиція індивідуального господарства, земельної

власності. Всі старання совітів, щоб спролетаризувати Україну, банкрутують. Прив'язаність до індивідуальної власності, любов до волі не дозволяють українському хліборобові примиритись з комуністичною незалежністю. Терпіння від революційних подій активізували в українцеві його природний селянський консерватизм. Переслідування релігії піднесло ще більше релігійні почування. Надзвичайно зміцнився націоналізм, як реакція проти інтернаціоналізму.

Середній клас, якому на долю завжди випадає ліквідація наслідків революції й якого цілком бракує Росії, представлений в Україні дужою верствою козацтва і заможнішого селянства.

32 мільйони українців в ССРСР і коло 9 мільйонів у Польщі, Румунії, Чехословаччині та на еміграції в Європі й Америці — всі працюють для одної цілі визволення і усамотійнення України як держави.

Історія дає цю місію Українському Народові — звільнити світ від червоного мороку.

Перелегент перекоаний, що схід сонця свободи вже недалеко.

Росія Червона і Біла.

Існує далеко йдучий паралелізм між політикою імператорської Росії і червоним імперіалізмом. Москва III Інтернаціоналу перейняла від царів їх багатовіковий досвід. Вона старається приміняти ту саму систему: завоювання й підпорядкування все нових територій. Але провадить вона цю систему в стораз гірше, більш жорстоко і по варварському ніж коли небудь це робилось за царів.

Але принцип політичний залишається той самий: водити за ніс люде за кордоном і загрожувати спокоеві цілого цивілізованого європейського світу. Національне відродження багатьох країн прибрало інших форм ніж в Англії. Це не дає підстав відноситись до цих явищ зневажливо. Головне: чи бажаємо ми світової революції, чи стабілізації, опертої на конструктивній програмі і національним відродженні, яке є нічим іншим, як прищепкою сироватки проти світової революції.

До Редакції «Плуга та Меча» настигли такі листи:

Хвальна Редакціє!

Цим повідомляю Вас, що Централь Союзу Гетьманців Державників Америки, в Шикаго, своєчасно одержала перше число Вашого славного журналу, «Плуг та Меч».

Гетьманці Державники Америки й Канади дуже втішені, що знайшлася група українських людей в Аргентині, зорганізувалася в гетьманську державницьку організацію і вже встигла навіть створити такий патріотичний орган української національної преси, як журнал «Плуг та Меч».

Працюйте Дорогі Брати Гетьманці Аргентини й цілої Полудневої Америки, з твердою вірою, що незабаром Ваш Плуг виоре всі облоги серед українських колоній полуднево - американських країн, а господарська рука мудрих Ваших організаторів посіє на тім полі плодючу пшеницю, що під охороною гетьманського Меча дасть багаті жнива!

Хай живе Союз Гетьманців Державників Аргентини!

Хай живе наш спільний Покровитель **ЙОГО СВІТЛИСТЬ ЯСНОВЕЛЬМОЖНИЙ ПАН ГЕТЬМАН ПАВЛО!**

Хай воскресне Гетьманська Держава на Українських Землях!

З гетьманським привітом

полк. **ОЛЕКСАНДЕР ШАПОВАЛ**

Редактор «Нашого Стягу»

Шикаго. 14. XII. 1936

Союз Гетьманців Державників

V округ, Нью-Йорк.

Вельмишановні Гетьманці.

Одержали Ваш журнал «Плуг та Меч» до Нью-Йорку від Централі С.Г.Д. Ми щиро вітаємо цей новий погляд світла про гетьманський рух в далекій республіці Аргентині.

Пересилаємо наш щирий привіт та поздоров всім гетьманцям від 5 округу з Нью-Йорку. Бажаємо добрих успіхів в організаційнім русі для добра і слава Української Нації. Ваш журнал нам дуже подобався, і слідуюче число висилайте в 30 примірниках впрост до Нью-Йорку.

Наш Нью-Йоркський Округ багато пережив лиха таке від наших прославлених язикатих патріотів, почавши від так званих рев.-націоналістів, а кінчаючи на соціалістах, та проте правда гетьманська все переборола, і ми сьогодні сильні, міцні і горді йдемо непохитно вперед. Все це шумовання затихло і одступило дорогу гетьманцям.

Згадую цих пару слів, бо знаю, що й Ви будете мати всякі перепони, але вірте твердо, що Ваша перемога певна.

Нижчепідписаний є членом американської армії і набирає навчання в противоздушній артилерії. Військове навчання наших організацій розділене у той спосіб, що західні стейги, як Чикаго і Детройт вчать авіатики, а ми в Нью-Йорку на Сході вчимося, як тих авіаторів зістрілювати. Тому наші Гетьманці у Нью-Йорку більшість проти воздушної артилеристи.

В наші часи воєк мусить мати фах. Як прийде час визволення, то звичайних парубків можна буде знайти в кожному селі. Сподіваюся що й Ви згодом візьметеся до вивчення або моторів (тенків) або до підривання чи іншої спеціальности.

Пересилаю Вам малу знімку Нью-Йоркських гетьманців та імена старшин.

Прийміть від нас ще раз щире побажання та поздоров.

З Гетьманським привітом

Слава Гетьманові!

Евген Драгінда.

Союз Гетьманців Державників.

IV округ Детройт Міш.

Високоповажні Панове.

З великою радістю я привітав Вашу першу ластівку з далекого Полудня «Плуг та Меч». Ми Гетьманці Державники тут на американській землі хоч вже 12 літ ісповідуємо гетьманське «вірую», маємо в своїй праці де які прогалини. Ці прогалини — в матеріалах ідеологічного характеру — Ви дорогі Брати, виповнюєте, і наша праця стає тугою цілістю.

Ваш журнал є дуже цінним для нас не тільки тим, що на далекому Півдню почав сіяти зерно правди поміж нашими людьми, але й тим, що в приступній формі розроблює і поширює нашу ідеологію та поглиблює наш рух.

Хочеться вірити, що зачаті Вами діло принесе сподіваний успіх, і що скоро ви зростете там на Аргентинській Землі в могутню організацію, яка прискіпить український процес самопізнання і взаємного розуміння та приблизить нам нашу Велику Ціль.

Хай оцих кілька рядків буде Вам в привіт та подяку за Ваше перше число «Плуга та Меча» від IV округу С.Г.Д. в Детройті. Ми віримо, що між нами настане тісний зв'язок і що «Плуг та Меч» буде дорогим гостем в хаті кожного гетьманця не тільки в Америці, але у всьому світі.

Вітаючи Вас, засилаємо Вам якнайщиріші побажання доброго успіху та витривалости у Вашій важній праці на славу Україні та її Господаря Гетьмана Павла.

М. Чемний Окр. Отаман.

Витяги з інших листів будуть поміщені в слідуючій числі.

Адреса Редакції та Управи Союзу «Плуг та Меч»

Для всякої кореспонденції:

Casilla de Correo 1060
Correo Central
Buenos Aires

Для грошевих посилок і поручених листів:

Sr. Juan Andruschenko
Casilla de Correo 1060
Correo Central
Buenos Aires

З М І С Т

На Голгофі. С. Гаріль.	Стор.	1.
До Українського Громадянства	»	4.
Вчімося з уроків історії. П. Ковалів.	»	6.
Гетьманський Рух і Козаки Націоналісти	»	10.
В країні брехні та рабства. Ю. Кісіль.	»	12.
Земельна справа України. А. Білєпольський.	»	14.
Загроза фашизму. Арсен Бараб-кий	»	20.
На націоналістичні теми.	»	21.
Російська політика... Др. В. Коростовець.	»	27.
Організаційне життя.	»	31.

Слідуюче число вийде в квітню 1937 р.

Складайте жертви на пресовий фонд!

«Плуг та Меч» мають на продаж
Українська Книгарня на Док - Суді
Librería Ukraniána
Calle Ing. Huergo 1263
Dock Sud - Pr. Bs. Aires

Книгарня Ляшкевича і Тарасюка
Av. L. N. Alem 1138
Buenos Aires

Ціна 30 центів арг.

